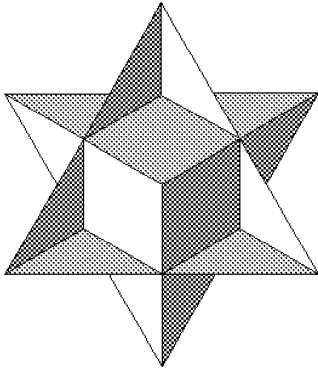
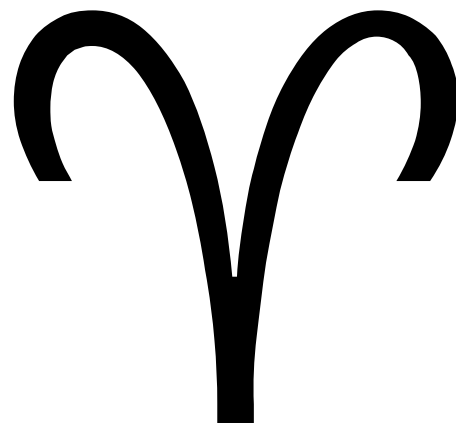

April 2003
jg 97 nr 2

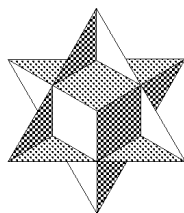

URANIA

Orgaan van de Stichting
Werkgemeenschap van Astrologen

LENTE

Uitgangspunten van de Werkgemeenschap van Astrologen

1. Astrologie is de leer van de universele interdependentie van alle verschijnselen en berust op de fundamentele Wet van Analogie.
2. Horoscopie is een praktische toepassing van de astrologie.
3. In de WvA werkt men vanuit één grondgedachte, zowel voor de techniek als voor de duiding, neergeslagen in het APC-systeem. Hiermee wordt het individuele karakter van elk tijd-ruimtelijk verschijnsel zichtbaar gemaakt.

Doelstellingen

De Stichting heeft ten doel de astrologie in dienst te stellen van de menselijke ontwikkeling. Zij tracht dit te bereiken door:

1. Studie en onderzoek van de astrologie.
2. Verdieping van inzicht in de achtergronden en hulpwetenschappen van de astrologie.
3. Onderwijs in de astrologie, haar achtergronden en haar hulpwetenschappen.

Werkwijze

De Stichting ontwikkelt onder meer de volgende activiteiten:

1. Zij organiseert in het centrum van het land bijeenkomsten.
2. Zij stimuleert regionale werkgroepen, de zogenaamde Regio's.
3. Zij geeft lezingen.
4. Zij verzorgt opleidingen.
5. Zij geeft het blad URANIA uit.
6. Zij verzorgt publicaties op astrologisch gebied.
7. Zij beheert een bibliotheek voor haar donateurs.

Correspondentieadres van de WvA

Stichting Werkgemeenschap van Astrologen
Postbus 13131
3507 LC UTRECHT

tel. secretariaat 010 - 453 27 08, fax 010 - 453 18 76

Internet

e-mail secretariaat: stichtingwva@zonnet.nl
webadres: <http://home.zonnet.nl/stichtingwva>

Gironummer

51.71.25 t.n.v. Stichting WvA te Utrecht

KvK inschrijving

nr. 41188295 te Amersfoort

URANIA is het officiële orgaan van de Stichting Werkgemeenschap van Astrologen (WvA), ISSN 1384 - 0290.

Losse nummers zijn verkrijgbaar door overmaking van € 5,00 per exemplaar (+ € 2,00 porto) op gironummer 51.71.25 t.n.v. de penningmeester van de WvA te Utrecht. WvA-donateurs ontvangen URANIA gratis.

Kopij voor URANIA

URANIA verschijnt driemaandelijks. Kopij naar het e-mailadres van de redactie: urania@zonnet.nl, of naar Ingmar de Boer (zie adressen WvA achterin).

Kopij voor het zomernummer 2003 (jg. 97 nr. 3) moet voor 1 juni 2003 in het bezit zijn van de redactie.

Horoscopen in URANIA zijn berekend met behulp van het computerprogramma ASTRAL 3.21. Voor de berekening van de sectorgrenzen wordt gebruikgemaakt van de APC-methode. De planeetposities worden topometrisch en op ware plaats bepaald. Voor de majeure aspecten wordt een orb gehanteerd van 7,5° en voor de mineure aspecten een orb van 3,75° aan weerszijden van het absolute aspect.

Colofon

Redactie: Ingmar de Boer (eindred. & lay-out)
Upageya Elbers
Manja van der Toorn

Red. assistentie: Titia Ram
Druk en afwerking: Drukkerij Romer bv te Schiedam

Auteursrechten

Gehele of gedeeltelijke overname van de inhoud is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie of met bronvermelding.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van een artikel berust bij de auteur.

INHOUD

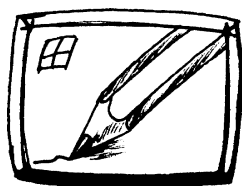

Van de Redactie	Ingmar de Boer 21
DE WET VAN TWAALF: OP ZOEK NAAR DE OORSPRONG VAN DE DIERENRIEM	Ingmar de Boer 21
DE GEBOORTEHOROSCOOP VAN SAI BABA	E.I.K. Esser 31
HELDINNEN	Ria Hopman 34
GEDACHTEN ROND EEN LOSSE SATURNUS	Josée de Vriend 36
DE TWEEDE GOLFOORLOG IN VOGELVLUCHT	E.I.K. Esser 38
PLANETENSpraak	Upageya 39
Geboekt: Enuma elisj, het Babylonische scheppingsverhaal door Selma Schepel	40
Nieuws en actualiteiten	40
Adressen WvA	achterflap

VAN DE REDACTIE

De oorlog in Irak lijkt te naderen tot een einde, en in het NOS-journaal konden we zien hoe uit het archeologisch museum in Bagdad kleitabletten en kunstschaten werden geroofd. Tijdens de eerste Golfoorlog in 1991 zijn ook musea beschadigd door bombardementen en het heeft lang geduurd voordat alle materialen weer voor wetenschappelijk onderzoek ter beschikking waren. Mijn eigen artikel in dit nummer heeft te maken met dit gebied, het Mesopotamië uit de Oudheid, waar de geschiedenis van de westerse dierenriem begint. Dit artikel is een vervolg op het artikel over de dierenriem uit het vorige nummer.

Bert Esser schreef een kort stuk over de horoscoop van het moment van de eerste raket die op Bagdad viel, waarin hij een beeld schetst van het verloop van de oorlog. Verder maakte hij voor URANIA een bespreking van de horoscoop van Sai Baba "de wonderdoener". De persoon van Sai Baba is op zijn minst zeer intrigerend te noemen.

In de rubriek *Geboekt* een korte beschrijving van het werk van Selma Schepel, haar vertaling van *Enuma elisj*, waarin veel informatie is opgenomen over religie en astrologie van het oude Babylonië.

Ria Hopman schreef een zeer persoonlijk artikel over heldinnen. Het archetypische beeld van de heldin levert een basis voor innerlijke integratie en bewustwording, waartoe dit artikel sterk aanzet.

Josée de Vriend schreef *Gedachten rond een losse Saturnus*, waarin zij nagaat hoe het zou kunnen komen, dat het in het leven sommigen meer meezit dan anderen. Zij doet een poging dit verschil te ontdekken in de standen van Jupiter en Saturnus in de horoscoop.

In *Planetenspraak* maakt Upageya een begin met zijn analyse van het beeldhouwen in de horoscoop. Het vierde en laatste deel in de serie over de wiskunde achter het APC-systeem van Douwe van Zwol staat gepland voor het volgende nummer.

Wat betreft de productie van URANIA is er het een en ander aan het veranderen. Met ingang van dit nummer wordt het blad gedrukt bij een andere drukkerij. Door het geheel digitaal aanleveren aan de drukker zal de kwaliteit van het drukwerk ongetwijfeld verbeteren. Mijn nieuwe computer met een nieuw besturingssysteem en een snellere internetverbinding hebben mijn werk als redacteur en lay-outer aanzienlijk prettiger gemaakt. Het is mijn plan om binnenkort te gaan werken met betere opmaaksoftware, hetgeen door verbreding van de mogelijkheden de kwaliteit van het blad ook ten goede zal komen. ■

Ingmar de Boer

DE WET VAN TWAALF: OP ZOEK NAAR DE OORSPRONG VAN DE DIERENRIEM

Ingmar de Boer

Inleiding

In het artikel *De Wet van twaalf: de basis voor duiding in het WvA-systeem*, in het vorige nummer van URANIA, heb ik A.E. Thierens' afleiding van de tekens van de dierenriem besproken, die de basis vormt voor de interpretatie van de tekens in onder meer Th.J.J. Ram's *Psychologische astrologie*.^{1,2} De sterk deductieve manier van onderzoeken van Thierens kunnen we zien als een kenmerk van esoterisch georiënteerde denkers. Modellen uit de wereld van de esoterie hebben vaak een zeer grote overtuigingskracht omdat ze zeer dicht bij onze eigen ervaring kunnen staan. Het kan daarbij interessant zijn om te zien of we ook via een meer empirisch-wetenschappelijke weg tot zo'n model kunnen komen. Soms kan het zijn dat er onderzoekers zijn die tot eenzelfde gedachte zijn gekomen op basis van ervaring of experiment, of waarvan de ideeën goed in het model zijn in te passen. Wat betreft de dierenriem zouden we bijvoorbeeld kunnen onderzoeken in hoeverre de ideeën hierover in vroeger tijden overeenstemmen met die van Thierens en Ram. We zouden op zoek kunnen gaan naar de oorsprong van de dierenriem om te zien of misschien in die tijd die esoterische ideeën in een zuivere vorm teruggevonden kunnen worden.

Het spoor terug

De astrologie die we heden ten dage kennen, wordt vaak teruggevoerd op schrijvers uit de Grieks-Romeinse tijd. Daarbij staat Ptolemaeus met zijn werk *Tetrabiblos* voorop.³ Dit werk heeft tot in onze tijd de meeste invloed gehad op de ontwikkeling van de astrologie. De kennis omtrent de wereld die achter de Griekse en Romeinse werken ligt is in een aantal gevallen in de negentiende en twintigste eeuw pas echt gaan bloeien, zoals in het vak assyriologie, dat zich door allerlei factoren in de twintigste eeuw sterk heeft ontwikkeld, bijvoorbeeld door de twintigste-eeuwse secularisatie en niet te vergeten door een grote hoeveelheid nieuwe archeologische ontdekkingen.

Ik probeer in dit artikel in vogelvlucht een beeld te schetsen van de oorsprong van onze westerse dierenriem. We kunnen ons misschien voorstellen dat het beeld dat nu bestaat, van de astrologie en haar geschiedenis, een bepaalde mate van eenzijdigheid zou kunnen hebben door de veelheid van Griekse en Latijnse werken die bewaard is gebleven. Misschien zouden we er iets bij kunnen winnen als we bijvoorbeeld het filter dat de Hellenistische astrologie over het gebied legt konden weghalen. Zo'n beeld zou ik hier zelfs niet gedeeltelijk kunnen geven, maar ik heb het wel in het achterhoofd gehad bij het schrijven van dit artikel.

Het ontstaan van de astrologie

We kunnen twee opvattingen onderscheiden met betrekking tot het ontstaan van de astrologie. De eerste opvatting van de astrologie, die bij de WvA gebruikelijk is, stelt dat de astrologie is gebaseerd op universele wetmatigheid. Daarmee wordt niet bedoeld dat er bijvoorbeeld natuurkundige wetten zouden zijn die de invloed van de sterren op de mens bepalen. Hoewel dit laatste zeker niet wordt ontkend, wordt hier met het begrip wetten iets anders bedoeld. De evolutie die in het universum plaatsvindt, werkt volgens principes die overall en altijd geldig zijn, en de werking van de astrologie komt voort uit deze principes. In deze wat meer esoterische benaderingswijze onderscheidt de WvA zich van een heel aantal andere astrologische organisaties. Ook H.P. Blavatsky vertegenwoordigt in haar boek *De Geheime Leer* de opvatting dat de astrologie behoort tot de theosofie, de universele wijsheid, die altijd bij de ingewijden van deze aarde levend is geweest.⁴ De astrologie die we tegenwoordig beoefenen zou daarvan een wellicht niet geheel volmaakte afspiegeling zijn.

De tweede opvatting over het ontstaan van de astrologie houdt in, dat die is ontstaan uit het waarnemen van de hemel door de mens in prehistorische tijden. De oermens ontdekte verband tussen de hemelsituatie en de gebeurtenissen die hij in zijn directe omgeving meemaakte en daaruit ontstond de traditie die zich tot nu toe steeds verder heeft ontwikkeld. Deze tweede opvatting baseert zich dus op empirie, terwijl de eerste zich baseert op een vorm van hogere kennis, of kennis a priori, om het met de woorden van Immanuel Kant te zeggen, dat wil zeggen kennis bijvoorbeeld vergelijkbaar met wiskundige stellingen.

Deze twee opvattingen spreken elkaar eigenlijk niet tegen, maar ze benaderen het onderwerp vanuit verschillende richtingen. De geschiedenis van de westerse astrologie laat echter een ontwikkeling zien over een lange periode, waarbij in elk millennium, zelfs in elke eeuw misschien, weer nieuwe bijdragen worden geleverd. Dit lijkt dus oppervlakkig gezien niet in lijn te zijn met de eerste, "universalistische", opvatting. Het ligt vanuit deze eerste opvatting voor de hand om te onderzoeken hoe de astrologie zich in verschillende culturen en tijdperken heeft ontwikkeld, met de vraag in hoeverre universele principes zijn terug te vinden.

De geografische verspreiding van de dierenriem

Elke astrologische benaderingswijze kent naast universele componenten ook culturele. Als we gaan bekijken wat er

aan universeels overblijft als we alle astrologische scholen van de gehele wereld bij elkaar zouden nemen en van hun culturele verschillen zouden ontdoen, dan is dat niet bijster veel. De dierenriem met zijn verdeling in twaalfen is dan een van die elementen die we in bijna alle scholen zullen aantreffen. We vinden de twaalfvoudige verdeling met dierensymbolen tot in de meest verre uithoeken van de wereld. Zo is er bijvoorbeeld een dierenriem bij de Australische aboriginals met symbolen van dieren die alleen in Australië voorkomen. Een beschrijving van verschillende dierenriemen in verschillende culturen en tijdperken is bijvoorbeeld te vinden in Rupert Gladows *The Origin of the Zodiac*.⁵

Bij de Mexicaanse Nagual is er volgens Gladow een dierenriem waarvan de dieren enige verwantschap lijken te hebben met die van de Egyptische dierenriem. Ook symbolen voor de verschillende windrichtingen lijken soms wonderwel overeen te komen bij ver van elkaar verwijderde culturen zoals die van Egypte, China, en Mexico. Zulke overeenkomsten zouden niet uitsluitend kunnen worden verklaard op grond van universele overeenkomsten. Soms kunnen overeenkomsten natuurlijk worden verklaard op grond van contact tussen de verschillende culturen, maar in het geval van de Mexicaanse indianen is dat niet direct de meest voor de hand liggende manier. Verklaring op grond van “overeenkomstig interpreteren”, bijvoorbeeld van zaken die overal ter wereld voorkomen, lijkt in zo’n geval een beter idee. Het lijkt erop dat de mens overal ter wereld dezelfde behoefte heeft gehad om verhalen en ideeën op de sterrenhemel te projecteren. Soms zijn er overeenkomsten tussen die verhalen die te maken hebben met astronomische feiten die bij elkaar een beeld geven alsof er sprake moet zijn geweest van contact tussen culturen. Een voorbeeld hiervan is: de dierenriem heeft meestal een twaalfvoudige verdeling omdat de ratio van de omloopstijden van aarde en maan nu eenmaal twaalf is en er daardoor overal ter wereld ongeveer twaalf maanden in een jaar gaan. Verder zijn er in de menselijke psyche overal ter wereld uiteraard dezelfde oerbeelden die als goden werden voorgesteld, en die in veel culturen ook een plaats aan de hemel kregen. Zulke overeenkomsten kunnen dus gebaseerd zijn op 1. universele principes (als we er voor het gemak even vanuit gaan dat die bestaan), 2. overeenkomsten die niet universeel zijn, zoals astronomische, of collectief psychische, of 3. culturele uitwisseling.

Met name als we zouden veronderstellen dat de astrologie geheel en al bijgeloof zou zijn, en er dus geen enkel verband zou zijn tussen “hemel en aarde”, zoals veel onderzoekers menen, dan is het verbazend dat deze vorm van zelfbedrog op zo grote schaal zou hebben postgevat. Bij wetenschappelijk onderzoek op dit gebied is de vraag of er sprake is van culturele uitwisseling of niet, vaak een bron van elkaar weersprekende meningen. Over een ding kunnen we het waarschijnlijk snel eens worden: er kan geen sprake zijn van overdracht van iets dat nog niet bestaat. De komst van de mens in de beide Amerika’s heeft rond 9000 v. Chr. plaatsgevonden. Als bijvoorbeeld de Nagual-dierenriem deel

is geweest van de pre-Columbiaanse Nagual-cultuur vanaf het moment dat die cultuur in contact zou zijn geweest met die van Europa en Afrika, dan moet de dierenriem in het westen veel ouder zijn dan door veel onderzoekers wordt gedacht. Als we daarentegen veronderstellen dat er geen contact is geweest dan blijft het moeilijk verklaarbaar dat de dierenriem en de astrolatrische cultussen die er vaak mee gepaard gingen zo’n wereldwijd fenomeen zijn.

De ouderdom van de dierenriem

Naast de geografische verspreiding van de dierenriem vormt ook de ouderdom ervan een onopgelost, of niet geheel opgelost probleem. Hier geldt ook weer: als we zouden veronderstellen dat de astrologie geheel en al bijgeloof zou zijn, is het opnieuw verbazend dat dit over een periode van meer dan twee millennia is volgehouden. Welke menselijke neiging, welk instinct, welke kracht is hiervoor verantwoordelijk? Vanuit wetenschappelijke kringen horen we weleens de verklaring dat de mens (bij gebrek aan wetenschappelijke kennis) zijn omgeving niet kon begrijpen en dat er daarom mythen ontstonden die de open plekken in zijn wereldbeschouwing konden invullen. In zulke verklaringen zit vaak verborgen een zekere bevoogdende houding ten opzichte van andere culturen of opvattingen uit het verleden. In de negentiende eeuw was die houding zeer sterk aanwezig, maar ook nu nog is deze manier van kijken niet uit de wetenschappelijke wereld verdwenen. Op die manier wordt geen recht gedaan aan de betekenis die astrologie en religie blijkbaar gedurende een zeer lange periode in alle delen van de wereld voor de mens hebben gehad.

De Oude en Middensteentijd

Als we de occulte opvattingen over het ontstaan van de astrologie hier even buiten beschouwing laten, dan kan de astrologie als cultus of levensbeschouwing niet ouder zijn dan de mens zelf, dat wil zeggen de mens die een zekere afstand kon nemen van zijn eigen zijn, oftewel de denkende mens. De oudste menselijke resten die zijn gevonden, dateren uit de periode van 6 miljoen tot 4 miljoen jaar geleden. De soort “homo sapiens sapiens” verschijnt zo’n 130.000 jaar geleden voor het eerst op het toneel van de evolutie. Hij zwermt vanuit Afrika in de loop van tientallen millennia uit over de rest van de wereld. Rond 40.000 jaar geleden zien we dat de Cro-Magnonnens meer uitgebreid gebruik maakt van werktuigen, en rond 20.000 jaar geleden verschijnen de eerste rotstekeningen. In deze tijd vinden we de eerste aanwijzingen dat de mens zich met astronomie bezighoudt. Waarschijnlijk waren de jagers-verzamelaars uit deze laatpaleolithische tijd de eersten die de vier cardinale punten kenden. Uit deze tijd zijn ook tekeningen gevonden die door onderzoekers worden geïdentificeerd als maankalenders. De eerste aanduidingen van sterrenbeelden verschijnen in de periode van 20.000-16.000 v. Chr. In de periode van 16.000-8000 v. Chr. zien we voor het eerst een wereldbeeld ontstaan aan de hand waarvan de sterrenbeelden in drie verschillende groepen werden verdeeld, die werden verbonden met hemel (boven de aarde), aarde en water (onder de aarde).

Een dergelijke symbolische visie op de sterrenhemel zouden we kunnen zien als een van de eerste vormen van astrologische wereldbeschouwing.⁶

De Neolithische Revolutie

Voor het beoefenen van de praktische astrologie is een systematische manier van waarnemen van de hemel nodig, en een zeker niveau van ontwikkeling van de rekenkunde. Hiervoor is een sprong in de ontwikkeling van de mens nodig. Rond 10.000 v. Chr. komt er een eind aan de laatste ijstijd waardoor de graslanden in Europa veranderen in bossen. Vanaf dat moment komt de ontwikkeling van de mens in een stroomversnelling. Rond dit moment begint de domesticatie van de eerste huisdieren en de mens gaat van getemde dieren gebruikmaken om hem bij te staan in het verwerven van voedsel, wat het begin is van de eerste landbouw en veeteelt. Het toepassen van landbouw en veeteelt brengt met zich mee dat er per individu meer voedsel kan worden geproduceerd dan geconsumeerd, en er ontstaan gelaagde samenlevingsvormen waarin individuen verschillende functies hebben. De mens hoeft voor zijn voedselvoorziening niet meer achter dieren of vruchtbare streken aan te reizen en er ontstaan voor het eerst steden. Waar eerst slechts één sjamaan per stam bestond, kan nu een priesterklasse ontstaan, en met de ontwikkeling van het schrift ontstonden meer georganiseerde vormen van religie. Door de ontwikkeling van taal en cultuur ontstaan meer gemeenschappelijke ideeën en opvattingen. Het is het eind van wat we noemen de Prehistorie. Het geheel van deze ontwikkeling wordt aangeduid met het begrip Neolithische Revolutie. Hiermee is de astrologie voor het eerst ook als praktische kunst mogelijk geworden. In de Jonge Steentijd vinden we in Europa bijvoorbeeld de astronomisch georiënteerde megalietenbouwwerken zoals in Stonehenge en Carnac. In de religie waaruit deze bouwwerken zijn voortgekomen stonden de cardinale punten en de opkomst en ondergang van de zon door het jaar heen centraal.

De Soemeriërs

De vorming van de eerste stedelijke centra vindt min of meer gelijktijdig plaats in vier gebieden op aarde, rond 3500 v. Chr., alle in het stroomgebied van een grote rivier: in Egypte rond de Nijl, in Mesopotamië rond de Tigris en Eufraat, in Zuid-Azië in het Indusdal, en in China rond Anyang bij de Huang Ho. De Soemeriërs in Mesopotamië worden vaak gezien als de uitvinders van het schrift, en ook wel als de uitvinders van landbouw, de eerste stedenbouwers etc., maar in elk van deze vier gebieden is een schrift ontstaan, aanvankelijk in de vorm van een beeldschrift. Waarschijnlijk namen overigens de Soemeriërs het beeldschrift over van een volk dat al in het gebied woonde toen ze zich rond 3300 v. Chr. in Mesopotamië vestigden.⁷ In het Soemerisch vinden we de oorsprong van de meeste namen van de sterrenbeelden van de westerse dierenriem.

De Akkadiërs

Omstreeks 2800 v. Chr. veroverd vanuit het zuiden een Semitisch volk, de Akkadiërs, het gebied rond de Tigris en Eufraat. Zij nemen het schrift van de Soemeriërs over, dat

zich dan al ontwikkeld heeft tot het spijkerschrift, en passen dit schrift toe op hun eigen taal. Ook de namen van de tekens worden overgenomen. Er zijn volgens de onderzoekers echter geen duidelijke aanwijzingen dat de dierenriem met twaalf tekens als geheel zou hebben bestaan voor 1000 v. Chr.⁸ In het algemeen neemt men aan dat de dierenriem bestaande uit twaalf tekens van elk 30° lengte pas is ontstaan in de zevende eeuw v. Chr. Een van de oudste geschriften waarin de namen van onze dierenriemtekens vermeld staan, de serie kleitabletten van Mul Apin, daterend uit 686 v. Chr. (neobabylonische periode), vermeldt in totaal 18 zodiakale tekens. Deze tabletten bevinden zich in de collectie van het British Museum.

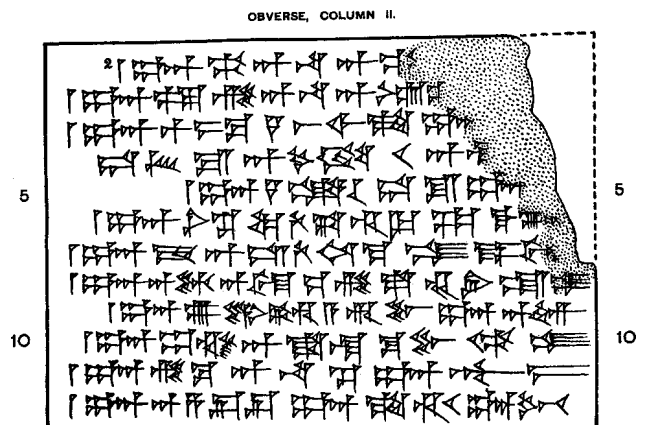

fig. 1: een deel van het eerste tablet van Mul Apin

Een aantal namen van dierenriemtekens zijn afgeleid van oudere namen van sterren of sterrengroepen, weer andere van feesten die werden gehouden in de periode dat de zon in het betreffende teken stond, of van klimaat- of natuurinvloeden die optraden in de betreffende periode. De vorm van een sterrengroep aan de hemel kon een rol spelen, mythen en verhalen, of het gedrag van de dieren. Welke criteria men heeft toegepast bij het opstellen van de standaardlijst van namen is niet beschreven in de teksten die tot op heden zijn gevonden.

De Grieken

Voor de 6^e eeuw v. Chr. kenden de Grieken waarschijnlijk geen volledige dierenriem. Meton en Euctemon gebruikten de dierenriem in de 5^e eeuw v. Chr. in hun sterrenkalenders.⁹ Bij Homerius en Hesiodus in de 8^e eeuw v. Chr. vinden we bijvoorbeeld wel een zestal sterrenbeelden, maar nog niet de gehele dierenriem.

Het teken Aries is het enige teken waarvan de naam voor het eerst voorkomt bij de Grieken. Plinius de Oudere (23/24-79 n. Chr.) schrijft in zijn *Historia Naturalis* dat Cleostratus van Tenedos aan het einde van de 6^e eeuw v. Chr. de tekens Aries en Sagittarius introduceerde in de Griekse dierenriem. Hij schrijft overigens ook dat Anaximander van Milete (ca. 610-546 v. Chr.) de eerste zou zijn geweest die de hellingshoek van de ecliptica had waargenomen.¹⁰ De oudste vermelding van het sterrenbeeld

Ram vinden we in de *Phaenomena* van Aratus van Soli (ca. 315-240 v. Chr.).¹¹ Dit in dichtvorm geschreven astronomische werk is gebaseerd op het gelijknamige, verloren gegane werk van Eudoxus van Cnidus, die leefde in de 4^e eeuw v. Chr. Eudoxus wordt wel gezien als de eerste die een wiskundige beschrijving van de hemel probeerde te geven. We kunnen aannemen dat de Ram als het eerste teken van de dierenriem rond de 6^e eeuw v. Chr. voor het eerst opduikt. Door sommigen wordt de Egyptische rammenverering uit die tijd als een invloed gezien.

fig. 2: Aratus "de Ciliciër", houtsnede van Albrecht Dürer uit 1515 (New York, Metropolitan Museum of Art)

Hipparchus van Nicaea definieerde eind 2^e eeuw v. Chr. in zijn nu verloren gegane sterrencatalogus opnieuw de grenzen van de tekens, zo, dat het lentepunt in het teken Aries het beginpunt van de dierenriem werd. Hij maakte voor het eerst een echt coördinatensysteem, en staat te boek als de ontdekker van de precessie, de langzame anti-zodiakale beweging van de equinoxpunten en solsticia ten opzichte van de sterrenhemel. Met zijn nieuwe benadering werd de dierenriem een zuivere indeling van de ecliptica in twaalf gelijke delen, onafhankelijk van de achterliggende serie van twaalf sterrenbeelden. Hiermee was de moderne dierenriem compleet.

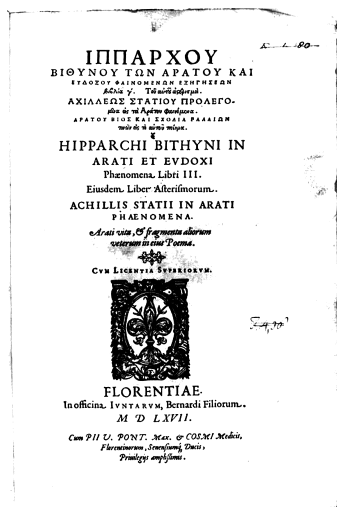

fig. 3: titelpagina van een 16^e eeuwse Grieks-Latijnse editie van Hipparchus' commentaar op Aratus en Eudoxus

Ptolemaeus neemt in de 2^e eeuw n. Chr. het systeem van Hipparchus over in zijn sterrencatalogus en beschrijft de dierenriem in zijn *Almagest*. Dit werk was tot de 16^e eeuw het belangrijkste astronomische werk en de dierenriem bleef zo bewaard, uiteindelijk tot in onze tijd.

De Egyptenaren

Vanuit Mesopotamië kwam de dierenriem niet alleen in Griekenland maar ook in Egypte. De eerste afbeelding van de dierenriem die is overgeleverd, is de bekende zodiak van Dendera uit de 1^e eeuw v. Chr., een zandsteenreliëf uit de Hathortempel in Dendera, dat zich nu bevindt in het Louvre.¹²

De zegels of glyfen, de afkortingssymbolen van tekens en planeten, werden door de Grieken nog niet gebruikt. Vaak werden de sterrenbeelden voluit geschreven, of ze werden aangeduid met een getal. Op Egyptische vazen uit de eerste eeuwen van onze jaartelling vinden we de tekens afgekort als de eerste letter van de naam of het teken dat erop volgt. Deze aanduidingen zijn voorlopers van onze glyfen van de dierenriemtekens. Door bestudering van deze vazen is het mogelijk de meeste symbolen te traceren tot Egyptische hiëroglyfen, dat zijn de tekens uit de taalperiode van het Oud- en Middegyptisch, van 2500 v. Chr. tot de tijd van de Romeinen. Dit onderzoek is in de jaren '40 en '50 gedaan door de Oostenrijkse wiskundige Otto Neugebauer (1899-1990).^{13, 14} De hiëroglyf voor Libra komt pas in gebruik na 250 v. Chr., zodat we kunnen aannemen dat de dierenriemsymbolen dateren van na dit tijdstip. In een aantal gevallen kunnen we aan de hiëroglyf aanwijzingen ontleen omtrent de toenmalige interpretatie van het dierenriemteken. De planeetsymbolen zijn overigens niet terug te voeren op hiëroglyfen zoals de symbolen van de tekens.

De proef op de som

We kunnen nu onderzoeken of de door Thierens gevonden betekenissen van de tekens terug te vinden zijn in de oorsprong van de namen die de Akkadiërs voor de sterrenbeelden kozen. Overigens heeft Thierens zelf een uitstekend werk geschreven getiteld *Astrology in Mesopotamian Culture*.¹⁵ Daarin beschrijft hij onder meer het drievoud en de zeven planeetgoden, maar de dierenriem beschrijft hij niet in termen van zijn eigen astrologische opvatting. Hij merkt zelf ook op dat zijn analyse van de dierenriem niet veel astrologisch waardevolle conclusies oplevert, en dat de werkelijke betekenis van de dierenriem er niet uit is te reconstrueren. Hij trekt echter wel de conclusie dat de Soemeriërs een aanzienlijke hoeveelheid kennis omtrent de dierenriem moeten hebben gehad. Na enig beraad heb ik ervoor gekozen voor deze Soemeriëse termen de wetenschappelijke orthografie toe te passen, zodat voor de lezer het terugzoeken van de woorden het gemakkelijkst is.¹⁶

De vuurtekens

De vuurtekens Ω :: $\mathcal{A}$ :: $\mathcal{V}$ staan volgens Thierens' *Natuurfilosofie* voor de drie aanzichten van het geest op zichzelf, zonder referentie naar iets anders.

Anders gezegd: in de vuurfasen vinden we het subject nog zonder contact met het object.¹⁷ In de Leo-fase vinden we het ik als de willende instantie in de mens, de wil van waaruit elke impuls tot openbaring uitgaat die uiteindelijk via ervaring de mens brengt tot bewustwording. In de Sagittarius-fase vinden we het ik als de denkende instantie in de mens, in de theosofie genoemd het menselijk denkvermogen. In de Aries-fase vinden we het ik als doener, maar let wel: ook weer zonder enig contact met het object waarmee dat gedaan kan worden, de handelende persoon gezien als de potentie van handeling. In het object zien we dit facet terug in heer 1, die het vermogen tot zelfstandig handelen aangeeft, dat zijn aangrijpingspunt heeft in het fysiek lichaam.

Leo

Het teken Leo als de wil op zichzelf is natuurlijk sterk weergegeven in de positie van de leeuw in zijn leefomgeving, en het daaruit voortkomende gedrag van de leeuw. De koning der dieren kent weinig bedreiging van andere dieren. Leo heet in het Soemerisch ook leeuw, ^{mul}*ur-mah*, letterlijk het teken van (*mul*) de grote hond (*ur-mah*), het dier van de godin Inanna (Virgo).¹⁸ Als “waakhond” was de grote hond een beschermer van herders en rondtrekkende kara-vanen.

Dit teken heeft door de geschiedenis van de westerse dierenriem heen steeds Leeuw geheten. De leeuw staat symbool voor de wil. Bij Leo hoort ook de Zon (Apollo) als het ik-middelpunt dat zich met alles kan verbinden, maar aan niets gebonden is. We zien dit ook in het symbool van Apollo, de cirkel met de halve cirkel eronder, oftewel de geest met de mogelijkheid tot verbinding met stof. De geestelijke Zon heeft ook een verband met Leo, en het symbool hiervoor drukt iets dergelijks uit, het symbool van de allerhoogste wil in de mens, in theosofische bewoordingen atma (*ātman*).

Sagittarius

Sagittarius is niet altijd een boogschutter geweest. De Soemerische term voor dit teken was ^{mul}*pa-bil-sag*, hetgeen grootvader of oom aanduidt. Hierin kunnen we een symbool van verstand of wijsheid zien, de wijze Jupiter. In het woord Jupiter zit nog het Latijnse pater, vader. In India werd hij brihaspati, maar ook wel *guru* (leraar) genoemd. In de voorstelling van Sagittarius als een centaur die we tegenwoordig vaak zien is heel duidelijk weergegeven de overgang van dier naar mens, die de individualisatie aangeeft, die samenhangt met het verkrijgen van het denkvermogen. Deze voorstelling is afkomstig uit de Griekse tijd, maar we kunnen de centaur bijvoorbeeld ook aantreffen in de Egyptische zodiak van Dendera.¹²

Aries

Het teken Aries heette in het Soemerisch ^{mul-lu}*hun-ga*, de huurling. Wat dit symbool in vroeger tijden inhield is onduidelijk. De ram is afkomstig van de ster hamal, of α-arietis, die in de tijd voor Hipparchus werd gebruikt als beginpunt van de dierenriem, van het Arabische *ras al hamal*, de kop van het schaap.¹⁹

De aardetekens

De aardetekens ♀ :: ♂ :: ♄ staan voor het niet-ik “op zichzelf”. Hier gaat het dus om het materiaal waarmee het ik gaat werken, of we zouden kunnen zeggen, taalkundig gezien het lijdend of meewerkend voorwerp. Virgo is waarmee we iets zouden kunnen willen, Capricornus is waarmee we iets denken, en Taurus is waarmee we iets doen.

Virgo

Virgo is in deze zin het archetype van de maagd, het object van wil of begeerte, echter nog onaangeraakt. In de cultuur van het oude Rome waren er de dienaressen van Vesta, de vestaalse maagden die dit archetype uitbeeldden. Deze functie werd aanvankelijk door de dochters van de Romeinse koningen (♀) uitgeoefend. In het katholicisme is Virgo de maagd Maria, of de kloosterzusters als bruiden van God. In verschillende sprookjes en in de tarot is het de koningin (in het bijzonder die van de pentakels), die in het systeem van Thierens op sector 6 valt.²⁰ In het oude India is Virgo onder meer de maagd *Kanyā-Durgā*.

De oorsprong van de naam voor dit teken is de zesde maand van het Akkadische jaar ^{kiġ}*Inanna*, het werk, de taak van de godin Inanna. Het voorvoegsel *iti* betekent maand, en duidt aan dat het woord dat erop volgt de naam van een maand is. Inanna is de “maagd met de korenaar”. De Soemerische Inanna wordt de Akkadische Ishtar, en later de Phoenicische Astarte, de Kanaänitische Astoreth en de Griekse Aphrodite. Het is een Venus- en Maan-godin, een oogstgodin die steeds te maken heeft met vruchtbaarheid, een samensmelting van de Griekse Demeter en Persefone/Korè de godin van het zaaikoren. De helderste ster van de Maagd is Spica die werd gezien als een korenaar. Zowel in de mythe van Ishtar als de Egyptische Isis, als van Persefone is sprake van ontvoering naar de onderwereld, hetgeen symbool staat voor het periodiek verdwijnen van de vruchtbaarheid in de wintertijd.²¹ Een deel van de oogst werd geofferd om te dienen als zaaikoren in de volgende lente.

fig. 4: afbeelding van graangodin Nidaba (Virgo) met korenaar, uit de Perzische periode

De hiëroglief voor Virgo was een zittende vrouw. Deze glyfe bepaalde dat het woord dat erop volgde iets vrouwelijks aangaf. In figuur 3, overgenomen uit het eerder genoemde boek van Gleadow, zijn van rechts naar links verschillende stadia weergegeven waarin het hiëroglifische teken tot ons huidige symbool voor Virgo is geworden.⁵

fig. 5: *Virgo*, vlnr. hedendaags, middeleeuws (2 varianten), demotisch (2 varianten) en hiëroglfisch

Capricornus

Elke gedachtevorm, elke gedachte die onafhankelijk bestaan heeft, valt onder Capricornus. Capricornus staat bijvoorbeeld voor feiten, dogma's, wetten, normen, axioma's, theorieën, en in bepaalde zin ook boeken en andere publicaties. Thierens schaaft hieronder ook het *antahkara*, dat in het bijzonder met het MC kan worden verbonden. Saturnus als het ik-makend vermogen, *ahamkara*, de schepper van gedachtevormen, is hier heer en meester. De tiende maand in het Akkadische jaar was *ab-ba-è*, de vader van het licht, hetgeen doet denken aan het MC als culminatiepunt van de zon. Het sterrenbeeld Lier werd later in het Akkadisch *mulenzu* genoemd, de geit. Dat werd onze Steenbok. Hier is de naam dus afgeleid van het sterrenbeeld, niet van de maandnaam. Het voorvoegsel *mul* geeft dit aan.

fig. 6: *Capricornus* als de Geit-Vis (Perzische periode)

Taurus

Taurus is het materiaal, de grondstoffen, bouwstenen, en werktuigen en andere hulpmiddelen. In de oudst bekende vorm is het teken Taurus de stier als ploegos, dus niet als fokstier. De tweede maand van het Akkadische jaar, genaamd *gud-si-su* (*gud*) is de oorsprong van onze benaming van dit teken. Let op de klanknabootsing in *gud*, de stier, die ook in ons woord koe zit. Dit symbool van de ploegos vertegenwoordigt de potentialiteit van de nog onbewerkte akker.

fig. 7: ontwikkeling van het Soemerisch-Akkadische teken *gud*, de os, vlnr. ideogram ca. 3000 v. Chr., vroeg spijkerschrift ca. 2400 v. Chr., en de neobabylonische vorm ca. 650 v. Chr.

De huidige glyfe van Taurus is afgeleid van de Egyptische hiëroglf van de fallus die onder meer de stier aanduidde.

fig. 8: *Taurus*, vlnr. hedendaags, middeleeuws (2 varianten), demotisch (2 varianten) en hiëroglfisch

Men zag de stier in Egypte kennelijk weer wel als een fokdier, en de functie van het ploegen is hier weggefallen. Er is overigens een andere hiëroglf voor stier, die wel een ideogram van een stier is.

De luchttekens

Libra is de betrekking die we hebben met het object van de wil, Aquarius is de betrekking die we hebben met het object van denken, Gemini is de betrekking die we hebben met het fysieke object.

Libra

Libra de betrekking op gelijk niveau, het heilig huwelijk, tussen de wil en zijn object, tussen subject en object in de mens, tussen koning en koningin in het sprookje. De Soemerische 7^e maand is *du₆-ku*, heilig altaar. De naam weegschaal komt van het latere Akkadische *mulzabanitu*, het sterrenbeeld weegschaal. De weegschaal verwijst volgens Gleadow naar de mythe van het laatste oordeel in de herfst en het wegen van de zielen, een ritueel dat we ook kennen uit het oude Egypte als het wegen van het hart tijdens de gang naar het dodenrijk. In Egypte werd in deze tijd het koren gewogen en de belasting geïnd.

De hiëroglf voor Libra was een opgaande zon, met als betekenis horizon. Hier zien we duidelijk dat eigenlijk de sector 7 wordt aangeduid in plaats van Libra. We zouden hieruit misschien kunnen concluderen: men was zich kennelijk bewust van de analogie tussen de kosmische en individuele wet van twaalf. Dit veronderstelt een betrekkelijk vergevorderde manier van kijken naar de hemel. Deze glyfe is dus oorspronkelijk geen weegschaal, wat soms wordt gedacht.

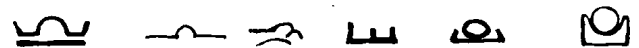

fig. 9: *Libra*, vlnr. hedendaags, middeleeuws (2 varianten), demotisch (2 varianten) en hiëroglfisch

Aquarius

Aquarius, de waterdrager, brengt water van de ene naar de andere plaats, en is in die zin een verbinder. De elfde maand van het Akkadische jaar was genaamd *zoz-a*. Ziz was een bepaald soort tarwe, en deze maandnaam heeft niet direct te maken met de waterdrager. Een andere naam is *ezen-an-na*, die gehanteerd werd in de stad Ur, en die betekent feest van de hemel, hetgeen betrekking heeft op de overvloedige regen die in de winterperiode viel in het Midden-Oosten en Middellandse-Zeegebied. In Mesopotamië werd Aquarius wel voorgesteld als een overvloeiende of omgekeerde kruik of emmer water.

Gemini

Gemini heette in het Soemerisch al *mash-tab-ba*, tweeling, een duidelijk symbool voor betrekking, of nog preciezer, de betrekking tussen twee uiterlijk op elkaar gelijkende zaken. Tussen de twee leden van de tweeling is geen aantrekking zoals bij een huwelijk. Ze hebben elkaar niet uitgezocht.

Het gaat om een vanzelfsprekende relatie, een relatie gebaseerd op feitelijke overeenkomst. Bij het teken Gemini ligt de naamgeving van dit sterrenbeeld voor de hand als we kijken naar de vorm ervan aan de hemel. De zes grootste sterren vormen samen een rechthoek. Het idee van betrekking tussen gelijke delen ligt hierin eigenlijk al besloten. De drie stellen hebben dezelfde afstand tot elkaar en staan in gelijke richting georiënteerd, waardoor ze worden gezien als drie gelijke lijnstukken naast elkaar. Een rechthoek beeldt in zekere zin al analogie uit, een begrip dat we bij de WvA onder Hermes scharen, de heer van Gemini.

De watertekens

Scorpio is de ervaring die het ik opdoet naar aanleiding van het contact met het object van de wil, Pisces is de ervaring die het ik opdoet naar aanleiding van het contact met het object van denken, Cancer is de ervaring die het ik opdoet naar aanleiding van het contact met het fysieke object.

fig. 10: Scorpio (afbeelding uit de Perzische periode)

Scorpio

Scorpio is het dier met de gevreesde stekel, een symbool van de werking van het object terug naar het subject. Het teken duidt bijvoorbeeld ook op genieten als terugwerking van het object. De Soemerische achtste maand was ^mapin-dug-a, ploeg-vat in Nippur, maar het sterrenbeeld schorpioen heette ^mgir-tab, schorpioen of letterlijk de messteek. De Egyptische hiëroglief voor het teken Scorpio was een afbeelding van een cobra met de betekenis van slang. Het element van dodelijke giftigheid werd dus overgenomen.

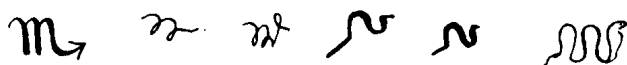

fig. 11: Scorpio, vlnr. hedendaags, middeleeuws (2 varianten), demotisch (2 varianten) en hiëroglifisch

Pisces

Pisces heete in het Soemerisch ook vis, en nog eerder staart. Ons sterrenbeeld Pisces was echter verdeeld in drie groepen, twee vissen en een koord dat deze twee onderling verbond. De twee vissen waren twee godinnen die stonden voor de rivieren Tigris en Eufraat. Deze tweede, meest zuidelijke vis werd ook zwaluw genoemd, of zwaluw-vis. Waarvan dit het symbool is, is niet voldoende duidelijk, hoewel misschien weel aan een bepaalde manier bewegen kan worden gedacht. De rivieren en de vis zelf hebben in elk geval met water te maken.

Cancer

Cancer, onze Kreeft was bij de Soemeriers een krab. Het Griekse *karkinos* kan naast krab ook kreeft betekenen. Thierens merkt op dat een Akkadische benaming voor Cancer was *nangaru*, hetgeen oorspronkelijk betekende bed of huis, overeenkomend met de betekenis van de naam van de ster Praesepe (ϵ -cancri) in Cancer. Deze ster werd de kribbe (Grieks *hē phatnē*) genoemd en later in verband gebracht met de geboorte van Christus.

De glyfe van Cancer is in het hiëroglifisch een scarabee. In Egypte was Cancer de god Khefri, die de zon langs de hemel rolde, zoals de scarabee zijn mestballetjes over de grond rolt. Cancer werd hier ook wel gezien als een schildpad, net als aanvankelijk bij de Grieken.²²

Tot slot volgt in figuur 12 (op bladzijde 29) een volledig overzicht van de Griekse namen van de dierenriemtekens teruggevoerd tot de Soemerische namen, bijeengegaard uit het artikel van Russische onderzoekers Lara Bobrova en Alexander Militarev.¹⁸

Conclusies

De oorsprong van de westerse dierenriem hebben we in grote lijnen bekeken. Wat betreft de oorsprong van de westerse dierenriem kunnen we zien dat die niet sinds "onheuglijke tijden" bestaat, maar dat er sprake is van een stapsgewijze ontwikkeling over een lange periode. Hoe oud is nu onze dierenriem? De dierenriem, bestaande uit 12 tekens van gelijke grootte met als beginpunt het lentepunt is door Hipparchus ingevoerd in 129 v. Chr. De twaalf tekens zijn bijeengebracht door de Babyloniërs, waarschijnlijk in de 7^e eeuw v. Chr. De symboliek van de sterrenbeelden dateert echter van veel vroeger, zeker van voor 1000 v. Chr., maar van wanneer precies is moeilijk te bepalen.

Bij een aantal tekens is de oorspronkelijke benaming, de oorspronkelijke betekenis of het Egyptische symbool van het dierenriemteken in verband te brengen met de theorie van Thierens, en in een aantal gevallen niet. Meer moeten we misschien niet verwachten. Er is nog niet genoeg bekend over het precieze ontstaan van de dierenriem en over de astrologie van Mesopotamië. Soms wordt wel beweerd dat pas één procent is opgegraven van alle kleitabletten die nog onder de grond liggen. Zelfs die tabletten zijn nog lang niet allemaal onderzocht, en zeker niet door assyriologen met kennis van, of interesse in, religie, astronomie, of astrologie.

In hoeverre zijn nu universele principes terug te vinden? De dierenriem is hoogstwaarschijnlijk niet volgens een vastomlijnde filosofie ontworpen. Het lijkt eerder een gegroeid gebruik te zijn dat op zeker moment tot een standaard is verheven. De criteria die daarbij zijn toegepast zijn (nog) niet bekend. Toch kunnen we een aantal punten aangeven waar in de traditie toch de afgeleide betekenis is terug te vinden. In elk geval hebben de dierenriemtekens een minder sterke symboliek dan de planeetkrachten, en laten ze een grotere culturele component zien.

Teken	Sumerisch	Akkadisch	Hebreeuws	Arabisch	Grieks
♈	<i>mul.lu</i> <i>hun-ga</i> huurling	<i>mul</i> <i>agru(m)</i> huurling	<i>ṭala</i> lam	<i>‘al kabsh</i> / <i>‘al ḥamal</i> ram / lam	<i>krios</i> ram
♉	<i>mul</i> <i>gu₄-an-na</i> hemelstier	<i>alu</i> wisent	<i>shor</i> stier	<i>‘al ṭawr</i> stier	<i>tauros</i> stier
♊	<i>mul</i> <i>mash-tab-ba</i> tweeling	<i>mul</i> <i>mashu(m)</i> tweeling	<i>teomin</i> tweelingen	<i>‘al tawamain</i> de (twee) tweelingen	<i>didumoi</i> tweelingen
♋	<i>mul</i> <i>al-lul</i> krab	<i>mul</i> <i>alluttu</i> Krab	<i>sarṭan</i> krab	<i>‘al saraṭan</i> krab	<i>karkinos</i> krab, kreeft
♌	<i>mul</i> <i>ur-mah</i> leeuw	<i>mul</i> <i>ur-gu-la</i> leeuw	<i>ari</i> / <i>arye</i> leeuw	<i>‘al ‘asad</i> leeuw	<i>leōn</i> leeuw
♍	<i>mul</i> <i>ab-sin</i> ploegvoor	<i>absinnu(m)</i> [Sum. lw.]	<i>shibbōlāt</i> (koren-) aar	<i>sunbulat</i> Korenaar	<i>stachus</i> korenaar
♎	<i>mul</i> <i>zi-ba-an-na</i> balans (Akk. lw.)	<i>mul</i> <i>zibanitu</i> weegschaal	<i>mo(‘)znayim</i> balansen	<i>mizan</i> balans	<i>zugos</i> balans, eiwit, handel
♏	<i>mul</i> <i>te gir-tab</i> schorpioen	<i>‘zuqaqipu</i> schorpioen	<i>‘aqrab</i> schorpioen	<i>‘al ‘aqrab</i> schorpioen	<i>skorpios</i> schorpioen
♐	<i>mul</i> <i>pa-bil-saḡ</i> grootvader, oom	-	<i>qashshat</i> boogschutter	<i>‘al qaws</i> / <i>‘al rami</i> boog / -schutter	<i>toksotēs</i> boogschutter
♑	<i>mul</i> <i>suhur-mash^{ku6}</i> prachtige karper	<i>mul</i> <i>shuhurmashu</i> geit-vis (Sum.lw.)	<i>gedi</i> kind, jong dier	<i>‘al gady</i> kind	<i>aigokerōs</i> geit-hoorn
♒	<i>mul</i> <i>gu-la</i> groot, de grote	-	<i>deli</i> / <i>dali</i> emmer	<i>‘al dalw</i> / <i>sakib</i> <i>‘al ma</i> emmer / water schenken	<i>hydrochoos</i> water schenken
♓	<i>mul</i> <i>ku₆</i> / <i>sim-mah</i> vis /grote zwaluw-vis	<i>mul</i> <i>nunu</i> / <i>shinu-</i> <i>nutu</i> / <i>rikis nuni</i> vis / zwaluw-vis / koord van de vis	<i>dag</i> / <i>dagim</i> vis / vissen	<i>‘al ḥut</i> / <i>‘al sama-</i> <i>katain</i> / <i>‘al risha</i> vis / vis / het koord	<i>ichthus</i> vissen

fig. 12: overzicht van de namen van de tekens in verschillende talen, met als vertrekpunt het Soemerisch

Verder is het belangrijk om te zien dat de dierenriem in Babylonische tijden niet begon bij Aries maar bij Taurus. Het lentepunt liep destijds door Taurus. De theorie van Thierens gaat uit van het teken Aries als beginpunt. Dit maakt de opvatting van Thierens moeilijk houdbaar als we de hedendaagse wetenschappelijke kennis op dit punt volgen, aangenomen dat we de oorsprong van de dierenriem en de koppeling aan de esoterische achtergrond willen plaatsen in Mesopotamië, voor het optreden van Aratus en Hipparchus.

Het ontstaan van de dierenriem is een omvangrijk gebied waar veel in te studeren valt. Ik hoop dat ik met dit stuk een aantal aangrijpingspunten voor die studie heb aangereikt.

Voor wie meer wil lezen: binnen de WvA-literatuur vinden we in het boek *Astrologie* in deel I, hoofdstuk II een overzicht van de geschiedenis van de astrologie, met daarin onder

meer een beschrijving van de astrologie in Mesopotamië.²³ Jan Moerbeek schreef in URANIA ter gelegenheid van het WvA-jaartheme 1992-1993 een overzicht van een aantal belangrijke bronnen op het gebied van de geschiedenis van de astrologie vanaf Ptolemaeus.²⁴

De Nederlandse astrologe en assyriologe Selma Schepel heeft onlangs een vertaling gepubliceerd van het Babylonische scheppingsverhaal *Enuma elisj*.²⁵ Naast de vertaling bevat het boek veel commentaar en uitleg omtrent de cultuur in Mesopotamië, waaronder religie en astrologie. In *Astrofocus* schreef zij een artikel over *Enuma elisj* en de Babylonische astrologie.²⁶

Ik hoop zelf later nog eens in URANIA in meer detail op het onderwerp van de oorsprong van de dierenriem te kunnen terugkomen. ■

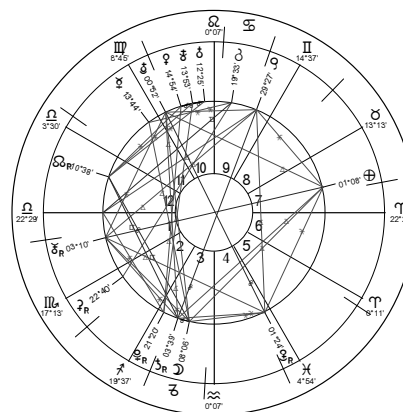
Noten

Noot, Auteur, Titel, Jaar, Uitgever, Plaats, Pagina's/Comm.

- Boer, Ingmar de, *De tekens van de dierenriem: de basis voor duiding in het WvA-systeem*, in URANIA jg. 97. nr 1 (januari 2003), WvA, Utrecht
- Ram, Th.J.J., *Psychologische astrologie*, Becht, Amsterdam, 1949, 2e dr.
- Robbins, F.E. (tr.), *Ptolemy: Tetrabiblos*, Harvard University Press, Cambridge (MA), 1980, 6e herdruk, Loeb reeks nr. 435
- Blavatsky, H.P., *The Secret Doctrine: the Synthesis of Science, Religion, and Philosophy*, Theosophical Publishing Company, London, 1888
- Gleadow, Rupert, *The Origin of the Zodiac*, Jonathan Cape, London, 1968
- Gurshtein, A.A., *In Search of the First Constellations in Sky & Telescope*, June 1997, Sky Publ. Corp., Cambridge, p. 46-50
- Thompson, Gary D., *The Origin of the Zodiac*, 2001, <http://members.optusnet.com.au/~gtosiris>
- Cuneiform Texts from Babylonian Tablets in the British Museum*, Part XXXIII, Trustees of the British Museum, 1973, p.7 en plaat 1-8 (cat.no. BM 86378) (een vertaling is op het internet te vinden: <http://www.lexiline.com/lexiline/lexi171.htm>)
- Kidd, Douglas, *Aratus: Phaenomena*, Cambridge University Press, Cambridge, 1997
- Plinius, *Historia Naturalis* II.31, <http://penelope.uchicago.edu/holland/>
- Mair, G.R. (tr.), *Aratus, Phaenomena* in Mair, A.W. en Mair, G.W., *Callimachus Hymns and Epigrams, Lycophron, Aratus*, Harvard University Press, Cambridge (MA), 1989, Loeb reeks deel 129
- Knappich, Wilhelm, *Geschichte der Astrologie*, Vittorio Klostermann, Frankfurt, 1988
- Gleadow, tabel 22 en p. 217-218
- Neugebauer, O., *The Exact Sciences in Antiquity*, Dover, New York, 1969
- Thierens, A.E., *Astrology in Mesopotamian Culture*, E.J. Brill, Leiden, 1935
- Een korte weergave van de gebruikte transliteratie: ā is een lange ā in Skt., in Lat. de lange a; d is een retroflex d in Skt.; ē de Gr. η; h is een harde h zoals in Ned. lach, Hebr. ח, Arab. ح; ħ in Arab. is een g diep in de keel, Arab. ح, in Skt. is ħ is een geasp. afgebroken h; ḡ is een genasa-liseerde g, Hebr. ג, Arab. ج; ī is een lange i in Skt.; ĩ is de klank li in Skt.; ñ is een retroflex n in Skt.; ñ is de klank ng in Skt.; m is een nasale m in Skt.; ō is de Gr. ω r is de klank ri in Skt.; sh klinkt als sj, Hebr. ש, Arab. ش; ś is een palatale sj, Hebr. ש; s klinkt als ts, Hebr. צ, Arab. ص, in Skt. is s is een sj-klank in de keel; ț is een harde t, Hebr. ט, Arab. ط, in Skt. is ț is een retroflex t; ū is een lange u (oe) in Skt.; y is in Hebr. de ך; ' is Hebr. ך, Arab. ي
- Thierens, A.E., *Cosmologie: wetenschappelijke opstellen (natuurfilosofie)*, Luctor et Emergo, Den Haag, 1913
- Bobrova, L., and Militarev A., *From Mesopotamia to Greece: the Origin of Semitic and Greek Star Names* in *Grazer Morgenländische Studien 3* (Die Rolle der Astronomie in den Kulturen Mesopotamiens) p. 307-329, 1993
- Laer, Prof.Dr. P.H. van der, *Vreemde woorden in de sterrenkunde en namen van sterrenbeelden en sterren*, Wolters, Groningen, 1964, 2e dr.
- Thierens, A.E., *Tarot in de praktijk*, W. Gorter Jr., [1928]
- Hove, Anders, *The Lore of the Stars for Amateur Campfire Sages*, 2002
- Fagan, Cyril, *Zodiacs, Old and New*, Anscombe, London, 1951
- Esser, E.I.K., Cosman, H. en Bakker, J.C., *Astrologie*, Strengholt, Naarden, 1977, p. 21-40
- Moerbeek, Jan, *Lectuur bij het jaarthema 1992-1993*, in URANIA jg. 86 nr.3 (juli 1992), Stichting WvA, Utrecht, p. 90-93
- Schepel, Selma, *Enuma elisj: het babylonische scheppingsverhaal*, Ankh-Hermes, Deventer, 2002
- Schepel, Selma, *Het babylonische scheppingssepos Enuma elisj*, in *Astrofocus* nr. 14 (maart 2002), AVN, p. 4-9

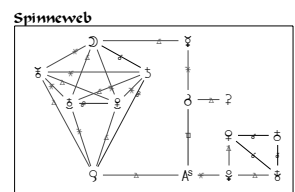
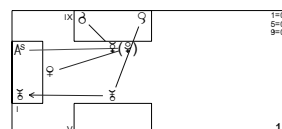
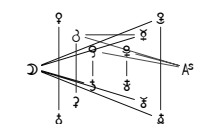
Astral

Merlin's Deluxe Astrology Book

Horoscoopgegevens	
Naam	Anoniem
Plaats	Zandvoort Nh
Breedte	52° 22' 00" NB
Lengte	4° 32' 00" OL
Datum	21-06-1959
Lokale tijd	14:55:00
GMT	13:55:00

Systeemgegevens	
Zodiak	Tropisch (standaard)
Sectoren	Halv - APC
Planeten	Topometrisch
Aspecten	Gem. snelheid
Accuratesse	1 seconde
Ascendant	Ascendant
Ware plaats	Ja

Planeten	Asc	Desc	MC	IC
☉	29° 28' 45" II	8° 05' 41" Z	19° 32' 54" S	14° 54' 09" S
☽	12° 24' 41" S	22° 40' 08" III	3° 39' 29" Z	13° 53' 07" S
♂	3° 10' 13" III	0° 52' 17" Z	1° 24' 26" H	13° 44' 10" III
♀	21° 20' 02" A	22° 28' 40" O	1° 07' 38" O	6° 10' 37' 38" O

Aspecttotalen	Uit	In	Toe	Af	Tot.
☉	3	1	1	3	4
☽	8	10	12	6	18
♂	2	1	3	0	3
Totaal	13	12	16	9	25

Verheffingen Ess.	Acc.
Verheffing	5
Sterk	5
Zwak	5
Val	5
K.gang	1 10 9 11 9

Astral is een deluxe astrologieprogramma. Bijzonder uitgebreid en accuraat, bijzonder mooi om te zien, bijzonder handig in het gebruik. Astral ondersteunt diverse astrologische systemen, waaronder het WvA-systeem. Astral geeft u veel kleurige tekeningen en tabellen, en een professionele afdruk van de horoscoop op papier. Een uitgebreid on-line handboek van ruim 150 pagina's behandelt alle opties en technische achtergronden.

U kunt de sharewareversie van Astral al voor € 7,00 aanschaffen. U kunt het programma dan (met een paar kleine beperkingen) rustig zelf uitproberen. Als u het programma binnen vier weken bestelt, krijgt u dit bedrag zelfs retour! De volledige versie kost € 66,00. Minimum systeemeisen: CPU 486DX-66, Windows 3.11, 256-kleuren scherm.

Merlin's Software

Postbus 473 * 3700 AL ZEIST

Web site: <http://www.merlinsoft.club.tip.nl>

E-mail: merlins.software@club.tip.nl

Tel: 030 - 6961937

DE GEBOORTEHOROSCOOP VAN SAI BABA

E.I.K. Esser

Indien Sai Baba degene is die hij voorwendt te zijn, vervult het mij met ontzag om aan deze horoskoopanalyse te beginnen. Maar het is tegelijkertijd de aangeboren nieuwsgierigheid van iedere astroloog die hem drijft tot “even in de keuken rond te mogen kijken en dan gauw weer weggaan zonder het recept van de kok mee te nemen.” Het is natuurlijk voor ons enorm leerzaam en interessant te mogen zien van wat voor voertuig deze incarnatie voor zijn verblijf op aarde gebruikt maakt. Aan de horoskoop van Jezus Christus hebben reeds velen zich gewaagd, echter op basis van zodanig verschillende geboortedata en met zulke uiteenlopende resultaten, dat enige geloofwaardigheid tot nog toe moest uitblijven.

De geloofwaardigheid van Sai Baba's horoskoop evenwel is overtuigend sterk. Ik heb gebruik gemaakt van diverse bronnen, en die bevestigen elkaar alleen maar. Dank aan Ingmar de Boer die me hierin heeft willen bijstaan.

Als men letterlijk zou nemen wat een goed ingelichte bron omschrijft als: “geboren toen de eerste stralen van de zon zichtbaar werden” zouden we geneigd zijn een horoskoop te maken met de Zon ingaand conjunct ascendant, en dat is ondenkbaar voor een man die voorgeeft rechtstreeks van goddelijke herkomst te zijn. Met Zon ingaand conjunct ascendant weet je gewoon niet wie je bent, dus daarom nemen de meeste bronnen terecht de Zon nog net even onder de horizon, en dat kan als de eerste stralen zichtbaar worden.

Iets naders over de mens Sai Baba

Zijn volledige officiële naam is: Satyanarayana Ratnakara Raju. Op nog vrij jonge leeftijd maakte hij zich onverwacht bekend als Sai Baba. Hij werd geboren in een klein dorpje vlakbij Bangalore (in Andhra Pradesh, India). Sai Baba staat bekend als een genezer-goeroe en trok over de hele wereld de aandacht door zijn bijzondere fysieke manifestaties. Hij beweert een *avatāra* te zijn, een goddelijke incarnatie die gekomen is om het menselijk lijden te verzachten en het spiritueel niveau van de mensheid te verhogen. Hij blijkt in staat om edelstenen te materialiseren en sterk genezende as uit de lucht te halen, *vibhūti*, welke hij uitdeelt aan de duizenden die hem bezoeken in India. Hijzelf verklaart de wonderen welke hij doet als een teken van God die zich wil uitdrukken in barmhartigheid en liefde. Hij reist de wereld rond om lezingen te geven. Als klein kind werd hij niet begrepen en aanvankelijk dacht men dat hij een geestelijke afwijking had, waarvoor hij behandeld werd.

Zouden we ervan uitgaan dat Sai Baba een avatara is, dan heeft het in feite niet veel zin om de figuur psychologisch in

details uit te pluizen. Een avatara kiest onbaatzuchtig een moment dat er wezenlijk hulp op aarde nodig is, maar hij staat in wezen boven plaats en tijd en boven zijn stoffelijk bestaan, en zelfs boven de beperkingen van zijn ziel (horoskoop). Toch resoneert zijn geest in zekere zin met de mogelijkheden die besloten liggen in het patroon van zijn incarnatie, en hij heeft als hooggeëvolueerd **ego** niet zomaar een willekeurig moment gekozen om op deze aarde geboren te worden. Laten we daarom de zaak eens omkeren, en kijken hoe datgene wat ons bekend is omtrent zijn wonderbaarlijk bestaan in overeenstemming is met dat incarnatiepatroon.

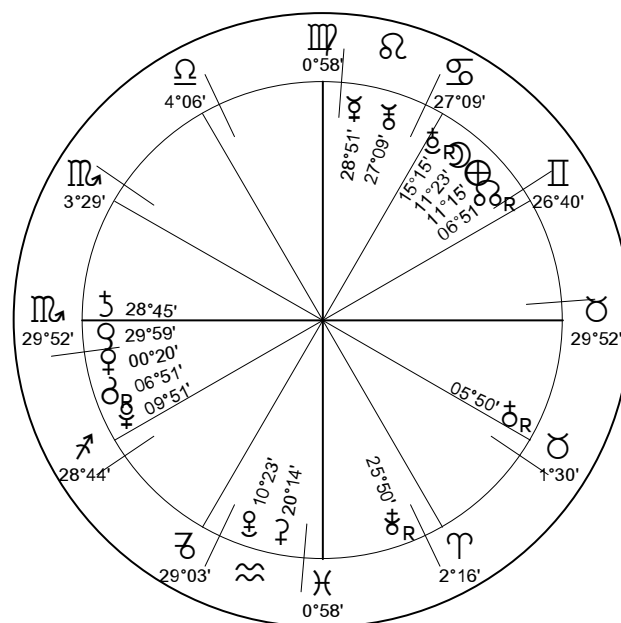

fig. 1: de radixfiguur van Sai Baba

De figuur

Uit goede gewoonte kijken we eerst wat er opvalt in deze figuur. Het Scorpio-principe is sterk vertegenwoordigd: Zon in Scorpio, Scorpio-ascendant en de Maan plus het Pars in 8. Dat gaat dus een rol spelen. Zon in Scorpio en ascendant Scorpio wil zeggen dat alles in deze mens door passie gedragen wordt, dat hij een doordringingsvermogen bezit welk hij met nooit aflatende taaie ijver weet te benutten. De Maan in 8 geeft een levensinstelling die altijd erop uit is om te weten waarom de dingen zo zijn, wat er achter zit, en hoe hij zijn vinger er achter kan krijgen. Een onderzoekersnatuur dus.

Subject

Kijken we eerst naar de subject cyclering, dan blijkt het aantal verbanden 15 van de 43 te zijn. Een tamelijk sterke

psychische dynamiek en ordening dus, hetgeen ook blijkt uit de aspectentabel, die 30 aspecten te zien geeft. Dit aantal aspecten bestaat weliswaar voor een deel uit conjunct-clusters, maar het is hoe dan ook psychische dynamiek.

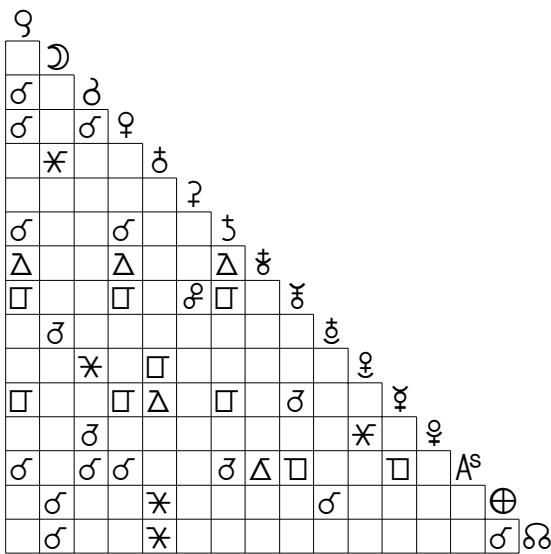

fig. 2: de aspectentabel

a. Het moet verder iedereen meteen opvallen dat er aan de oostelijke horizon een kolossale conjunctie staat van liefst vijf planeten. Stap voor stap gaan we bekijken wat die conjunctie in concreto inhoudt. Het is naar de omloopsnelheid te beoordelen één uitgaande conjunctie vanaf Saturnus die uiteindelijk inloopt op Demeter, met vrijwel alles in sector 1.¹ Zon, Venus en Vulcanus ontleen hun kracht aan Saturnus in 12. Deze laatste is degene die van alle wereldse erkenning moet afzien, wil hij niet in groot conflict met zichzelf komen, de harde werker op de achtergrond. De Zon die hier uitgaand conjunct op loopt, ontleent zijn sterke zelfbewustzijn aan het feit dat hij niet van deze aarde is. Het mag een contradictie lijken, maar het wil eigenlijk zeggen dat Sai Baba een rotsvast zelfvertrouwen heeft, dat niet door de wereld bevestigd hoeft te worden.

Toch geeft het hem ook wel eens momenten dat hij het contact met zijn mystieke achtergrond even kwijt dreigt te raken, en hij moet vechten om in bewustzijn overeind te blijven. (Zon uitgaand vierkant Neptunus en tevens bhr. 9 uitg. vierkant hr. 4) Hij bezit daarbij een sterk invoelingsvermogen en sterke eenheidsbeleving. Zon ingaand driehoek Uranus maakt hem verder tot een groot mensenvriend die zich de eenheid met de mensen-gemeenschap bewust is. Venus loopt uitgaand conjunct op de Zon, daarom is hij in staat om waarachtige liefde in eenheid te prediken.² Vulcanus loopt hierop weer uitgaand conjunct en we zien dat het verstandelijke gebaseerd is op de liefde en geen zelfstandig bestaan leidt, zoals veelal bij ons mensen het geval is. Bovendien zal Sai Baba het vrouwelijke en het mannelijke in zich verenigd voelen.

Venus loopt dus uiteindelijk ingaand conjunct op Demeter en dit zal Sai Baba geen gelegenheid bieden een persoonlijke

band met wie dan ook op te bouwen. Die Venus-conjunctie is in objectieve zin: hr. 11 ingaand conjunct hr. 9, en dat wil zeggen dat slechts een beperkt aantal van de aardbewoners zijn boodschap (9) zal aanvaarden.

Dat deze vier planeetkrachten (het hele es plus Saturnus!) het moeten afleggen tegen Demeter, kunnen we als volgt duiden: Demeter is een bovennatuurlijke, goddelijke kracht, het hoogste **wilsaspect**. Zoals de Maan in haar baan de aarde omgeeft en alle invloeden vanuit het zonnestelsel binnenlaat of tegenhoudt, zo is Demeter degene die ons hele zonnestelsel omgeeft, ons kosmisch bewustzijn bewaakt (Cancer), en de (baar-) moeder is vanwaaruit alle vormen voortkomen. Met andere woorden de **wil** kan hier nieuwe vormen scheppen of op zijn minst materialiseren, en dat is overvloedig bekend van Sai Baba. Ik weet over een Nieuw-Zeelandse vrouw die Sai Baba een kopie gaf van de grafdoek van Turijn, waarna Sai Baba op haar verzoek het gelaat van Jezus Christus materialiseerde als positief. (de gelaatsdoek is een negatieve afdruk) Sai Baba wil geen persoonlijke erkenning voor zijn ogenschijnlijke trucages, maar wil de mens wakker schudden dat er meer is dan de wereld van zichtbare fenomenen. Dit is wat dit conjunct in het kort gezegd uitdrukt. Een ingaand conjunct is immers het ten nauwste samengaan van twee of meerdere planeetkrachten waarvan de weerstand (de langzaamste) het tenslotte gaat doen, in dit geval Demeter hr. 9. Het betreffende conjunct staat in de eerste sector, dus het is het onmiddellijke instrumentarium dat Sai Baba ter beschikking staat. Hr. 9 in sector 1 betekent dat geborene vrij en onafhankelijk kan handelen dankzij zijn idealen en leringen.

b. Een tweede belangrijk element in de horoskoop is de achtste sector, waar de Maan in Cancer staat. (Hij heeft een schuchter voorkomen en is moederlijk begaan met de ander.) De Maan loopt ingaand conjunct op Pluto (heer 5), en uitgaand conjunct op het Pars plus de maansknoop. De achtste sector staat zoals men weet voor **transformatie**, verandering, verdieping. Hij heeft dus een incarnatie kunnen kiezen waarin dit een essentiële rol speelt. Maan uitgaand conjunct pars wil zeggen dat hij zijn opdracht tot transformatie hoofdzakelijk realiseert met zijn persoonlijkheid. Het is zeer zeker geen toeval dat Sai Baba tevens de Zon in Scorpio heeft, zijn hele wezen is “doordringen in datgene wat nog onzichtbaar is, tot op het bot gaan”.

Wat betrekkelijk weinig voorkomt is het feit dat het Pars uitgaand conjunct op de Maansknoop loopt.³ Het betekent dat de zin van het huidige aardse bestaan rechtstreeks voortkomt uit een vorige rit, en dat hoeft niet per se op deze aarde geweest te zijn. We zien dat er weer van een drievoudige conjunctie sprake is tussen maansknoop, pars, Maan en Pluto. We kunnen het duiden als volgt: In een vorige incarnatie (maansknoop) heeft hij de basis gelegd voor de mogelijkheid om nu totale geweldloosheid (Maan-Pluto) te kunnen verdiepen (8) tot naastenliefde. Het is zeer zeker geen geweldloosheid die voortkomt uit slapte, maar juist een bewuste keuze. (Pluto is hr. 5 in 8) Als kind was hij helemaal in de war als hij geweld zag gebruiken op

Ik heb ooit het voorrecht genoten de heer H. Cosman hierover in het verleden een omstandige uitleg te horen geven. In het kort gezegd komt het er op neer dat we met de horoskoopfiguur recht tegen het platte Maan-vlak aankijken (de Psyche), en we slechts tegen de zijkant van het aardse vlak aankijken (horizon), terwijl het geestelijke vlak evenmin zichtbaar is, omdat de Noord-Zuid-as voor ons oog ook tot een lijn is samengedrukt. Het ligt niet in de lijn van dit artikel om hier dieper op in te gaan. Niettemin is de psyche het reële werkvlak van de geest hier op aarde, en is het voor ervaren astrologen bij benadering wel mogelijk te vermoeden wat voor geest hierachter werkzaam is. De horoskoop kan dus *nóóit* bewijzen dat Sai Baba een avatara is. Waar we tegenaan kijken is de blauwdruk van de ziel van iemand die een voertuig heeft gezocht om op aarde een hogere missie te volbrengen. En die is bij Sai Baba van hoge kwaliteit.

Ik wil eerlijk bekennen dat ik mij persoonlijk nooit echt verdiept had in Sai Baba, en hem zelfs enigszins verdacht van ego-humbug. Ik denk er thans anders over, en hoop dat de lezer van URANIA tot dezelfde conclusie heeft mogen komen. We kunnen alleen maar met ontzag naar zo'n horoskoop kijken, en erkennen dat de Schepper zich van zeer uiteenlopende middelen bedient om zich uit te drukken.

■

Noten

1. De orb van een conjunctie kan vergroot worden van 7,5° tot iets meer, indien er een derde planeet deel in heeft per driehoek, vierkant of oppositie. De nauwe conjunctie zuigt de betreffende planeten als het ware ineen. (Hier bijvoorbeeld de viervoudige conjunctie op de ascendant met Uranus.)
2. Venus is hier sneller dan de Zon. (zie efemeris)
3. In mijn praktijk ben ik het althans nog niet tegengekomen.

HELDINNEN

Ria Hopman

Ik fiets in een gat, dat ommuurd wordt door een vochtige, grijze, grauwe massa. Elke poging een glimp op te vangen van verre verten wordt gesmoord in de beweging van ontelbare waterdeeltjes. Ik realiseer me dat ik mist nooit goed bekeken heb. Ik probeer altijd er dóórheen te kijken. Gek is dat. Naar regen of sneeuw kijk ik anders. Van regen en sneeuw weet ik iets. Van mist weet ik niets. Mist heeft iets eigenaardigs. Al fietsende neem ik het gat mee naar waar enkele seconden geleden, voor mijn ogen, de muur nog ondoordringbaar leek. Achter mij wordt, waar ik was, opgenomen in de grauwsluiër. Ik merk dat ik er niet gerust op ben. Waarom moest ik eigenlijk zo nodig op weg? Maar ik fiets door, alsof ik niets over mijn eigen doen en laten te zeggen heb. Dan moet het maar, moppert het in mij.

Zon

Als ik mijn fiets op slot zet breekt, tot mijn verrassing, een wazig zonnetje door. Vreemd, ik heb niet de indruk dat de mist ook maar één centimeter wijkt. Maar mijn wereld binnen in de muur wordt lichter en opmerkelijk vrolijker. Er gebeurt iets aan mij. Het gemopper is over. De sfeer is geheimzinnig, geladen en vol verwachting. Daar, ergens achter de nevelen, zou Avalon kunnen bestaan. Hoe zou het zijn, vraag ik me af, als mijn grootste vijand een muur van nevelen is? Hoe kan ik die tegemoet treden? Oorlogstuig en een wapenuitrusting zijn niet van toepassing. Mijn manschappen lopen elkaar voor de voeten of, erger nog, zien elkaar aan voor de vijand. Het zwaard doorklieft de mist, maar de waterdeeltjes hebben de wonde al weer gedicht voordat ik opnieuw het zwaard kan heffen. Mijn beste wapen

is geduld, wachten tot in de mist als vanzelf die beweging ontstaat, die me de weg wijst. De winst, die ik kan behalen, zit binnen in me, in het me durven laten leiden door het niet zichtbare.

Stop!

Iets haalt me uit mijn gedachten. Het lijkt alsof ik zachtjes, maar heel beslist aangeraakt wordt. Sta stil en kijk! Ik voel hoe mijn lichaam een kwartslag draait. Ik weet zeker dat ik het daartoe geen opdracht gegeven heb. Het is al gebeurd voordat het tot me doordringt. Net zo abrupt stop ik met het getuur in een verte, waarvan de deur op slot is. Dan ben ik er kennelijk klaar voor en mag ik een wonder aanschouwen dat me bijna ontgaan was. Spinnen hebben een zilverachtig, glinsterend netwerk geweven van boom tot boom en naar de volgende boom en nog verder. Ik besef, als in een helder ogenblik, dat ik het kan waarnemen omdat de minuscule druppels mist, die zich hebben vastgehecht aan de spinnendraden, in het licht van de zon gaan werken als vergrootglas. Ik zie een wijdvertakt systeem van webben en verbindingswegen, links van het wandelpad, rechts van het wandelpad en enkele ragfijne draden dwars over het pad heen vlak boven mijn hoofd. Wat is dit mooi...een geschenk! De betovering verbreekt pas veel later als de zon zich terugtrekt. Ik veeg mijn natte voorhoofd droog. Wat een wonderlijke, grijze dag met een wonderlijk gouden randje!

Zij (1)

“Weet jij wat de kwaliteiten zijn van de heldin”, vraag ik haar, “en waarom er zoveel verhalen zijn met de held in de

hoofdrol?" We zitten bij een poel van niks, een gat in de grond, niet groter dan een gemiddelde vijver in een middelgrote tuin. Hij zit tjokvol salamanders. Zoveel bij elkaar hebben we geen van beiden eerder gezien. Het is paartijd en ze zijn veel te druk om zich te bekommeren om ons. Van tijd tot tijd zwemmen ze naar het oppervlak voor een hapje lucht. Ze kantelen zich en voeren voor onze ogen een modeshow op van fel oranje buikjes. "We kunnen ze hier goed zien, omdat de bodem zo licht van kleur is", zegt mijn vriendin. Ze weet veel van salamanders. Ze heeft ze een tijd lang nauwkeurig bestudeerd. Het beestje begint als eitje in het water, overwintert op het land en gaat om te paren weer terug naar het water. Het dier is erg kwetsbaar in de overgangperiodes van water naar land en van land naar water. "Kijk", zegt mijn vriendin, "dat is een mannetje. De vrouwtjes zijn veel groter. Als hij haar het hof gaat maken krult hij zijn staart naar zijn kop in een u-vorm en trilt over zijn hele lijf." Ze heeft het nog niet gezegd en ik zie het gebeuren. Of het vrouwtje van zijn keuze er van onder de indruk is, is me niet duidelijk. "In het dierenrijk", gaat mijn vriendin verder, "is het vaak het vrouwtje dat bepaald wanneer het kan gebeuren." Terecht vinden we eensgezind, want voor haar heeft het de meeste consequenties.

"De kwaliteiten van de heldin zijn wachten en geduld oefenen", zeg ik. "Ze wacht in haar torenkamer tot haar prins de draak verslagen heeft. Ze wacht tot de tijd daar is waarop haar kind geboren wordt. Ze wacht en bereidt zich voor. Het is geen passief wachten. Het is een ontvankelijk worden, een zich openstellen voor, en het is een les in liefde. Maar het is weinig spectaculair en daarom gaan de verhalen meestal over de held en de vindingrijkheid die nodig is om zijn heldendaden te verrichten." Het is korte tijd heel stil bij het watertje. Dan zegt mijn vriendin: "ik vraag me af waar ze haar eitjes afzet. De salamander zet eitje voor eitje af op een blaadje dat dan een beetje omkrult. Maar ik zie hier geen waterplanten. O wacht, dat kan natuurlijk ook op dat oude blad op de bodem." Ik kijk naar het beukenblad, van de voorbije herfst, onder het wateroppervlak vol onzichtbaar leven. Ik kijk naar het spel van de salamanders. Nu blijft het stil en ik merk dat kijken staren wordt, dat ik de poel met haar kostbaarheden ga zien als in een waas, een soort mist. Het gebeurt aan me. ik heb het niet in de hand. Het is alsof de buitenwereld met een draai aan de knop op een zacht pitje wordt gezet en er mij niets anders overblijft dan mijn blik naar binnen te richten. "Maria", zeggen mijn gedachten, "de moeder van Jezus draagt het allemaal in zich. Ze is tegelijkertijd maagd en moeder, in staat te ontvangen en vrucht te dragen. Maar daar is wel iets aan vooraf gegaan. Bovendien heeft ze ook nog eens haar zoon verloren. Maria kent het lijden als geen ander."

Het lijdende principe

In het Reichswald mag het. De bomen hebben er geen oordeel over. Het lijkt eerder alsof ze me bemoedigend toe lachen als ik voor de zoveelste keer kom zeuren en weer hetzelfde verhaal afsteek. Het is goed, er is geen enkele reserve, ik hoef me niet in te houden, als ik mijn hartenpijn

over ze uit stort. Ze staan daar maar en raken er totaal niet van uit evenwicht. Ik ben jaloers op die wortels, zoveel dieper in de aarde dan ik ooit met mijn voeten realiseren kan. Ik ben jaloers op die hoogverheven kruin zoveel dichterbij de hemel dan mijn hoofd. Ooit heb ik eens geleerd, uit boeken, dat bomen en planten koolstofdioxide omzetten in zuurstof en dat de mens in de ademhaling de zuurstof weer verbruikt tot koolstofdioxide, in een kringloop die nooit op houdt te bestaan. Nu, in de ervaring, vraag ik me af of er ook een soort fotosynthese van emoties bestaat. Kan het zijn dat ik, als mens, de eenheid en de harmonie van het leven openbreek in een veelheid van emoties en dat in de boom het omgekeerde proces plaats vindt? Komt het daar door dat ik, als ik tussen de bomen loop, dieper adem haal, stiller word, me vol voel stromen en tegelijkertijd lichter word? Vooral de beuk beleef ik als een aangename vriendin..., als een geschenk. Bijna ongemerkt ben ik, door de seizoenen heen, gestopt met huilen om mezelf. Het draait niet meer om mij. Ergens, in de structuren van het grote geheel ontvouwd zich mijn leven zoals het bedoeld is, in een wisselwerking met alles en allen, via de verbindingswegen, zichtbaar en onzichtbaar, die zich aandienen.

Zij (2)

"Ik heb een huisje toegewezen gekregen", vertrouwt ze me toe na een hartelijke begroeting. Zij gaat, net als ik, met enige regelmaat op stap voor een eenzame wandeling. Soms kruist mijn pad het hare. Meestal op een plek of een moment waarop het hoogst onwaarschijnlijk is iemand tegen te komen. Wie gaat er het bos in op een zomerse dag gevuld met buien, waarop een regenjas net niet te warm zit? "Wij dus", constateren we nagenoeg tegelijkertijd. Het is een gewoonte geworden een praatje te maken om dat toeval te vieren. "Ik had het opgegeven dat er hier in de omgeving een plekje voor mij zou zijn en dan komt het toch. Een vijftigerjaren huisje vlak langs de bosrand met redelijk wat ruimte er om heen voor een kruidentuin." Ze vertelt me dat haar moeder is overleden en haar relatie gestopt. "Toen had ik een keuze. Ik heb gekozen voor een kunstenaarstraject waarin ik alles wat ik heb verloren van binnen uit kan verwerken. Mijn nieuwe huisje is een plek voor mezelf. Het is niet groot, maar het is zo ingedeeld dat ik een kamer heb om in te leven, een kamer om in te slapen, een atelier en een behandelkamer. Het is alles wat ik nodig heb." Ik luister graag naar haar stem. Ze spreekt met een ingetogen bewogenheid die zeldzaam is. Ik hoor er aanvaarding in van haar leven zoals het is en zoals het is gegaan en het is goed. Het is geen passiviteit. Het is overgave, mee durven bewegen, de ontmoeting aan gaan, vrij durven zijn. Ik beleef het als een besef van het bestaan zelf als een geschenk om wat het is. En dus is ook haar huisje een geschenk en heeft het alles wat ze nodig heeft. "Ik neem de tijd om het in te richten", zegt ze, "maar kom te zijner tijd eens op bezoek als je zin hebt of misschien zie je me wel aan het werk in de tuin."

Ik vervolg mijn weg in de richting waar zij vandaan kwam. Als ik me, na een paar passen, om draai is ze verdwenen. Waar ze zo gauw naar toe is gegaan is me onduidelijk.

Het is eigen aan een ontmoeting met haar. Waar ze is daar is ze helemaal en anders is ze er niet. Ik kan beter niet omkijken. Ik weet immers dat het contact er nog is als een ragfijne draad van boom tot boom.

Regenboog

Mijn fiets staat op me te wachten op de plek waar ik haar achtergelaten heb. Het regent. Ik heb eigenlijk nog niet zo veel zin om naar huis te gaan, maar pruts het slot toch open. Precies dan komt de zon door in een gat in de lucht. Het licht breekt in de regendruppels open tot een veelheid van kleur van horizon tot horizon. De regenboog heeft iets gewoons. Ik heb het verschijnsel al vaak aan de hemel waargenomen. Ik ben er van jongs af aan voor naar buiten gegaan of van de fiets gestapt. De regenboog heeft ook iets buitengewoons, want ik onderbreek er nog altijd mijn

activiteiten voor en telkens weer vergaap ik me er aan. De regenboog maakt me keer op keer in één klap tot de meest nietige mens op deze aardbol. Op die grootsheid van pracht en praal heb ik geen antwoord. Alles wat me rest is een diepe zucht van dankbaarheid. Niet meer! Niet minder! ■

*Heldinnen
zijn er in
alle kleuren van de regenboog
onzichtbaar
tot het licht op
haar ontvankelijke tranen
schijnt, om haar
- in de ontmoeting -
te doen uitgroeien
naar wie ze werkelijk is.*

GEDACHTEN ROND EEN LOSSE SATURNUS

Josée de Vriend

Enige tijd geleden werd mij de vraag voorgelegd door een vrouw, hoe het toch kwam dat zij in haar leven zo weinig “persoonlijke tegenvallers” had ervaren. Geen gezondheids- of financiële problemen. Alles wat ze aanpakt pakt goed uit... De eerste keer slagen voor het rijbewijs, atheneumopleiding, wiskundestudie, etc. etc. Als iemand vraagt waarom heb ik toch zoveel voorspoed bij dingen die ik aanpak, ben ik geneigd te denken: zo iemand kan wel eens een mooie Jupiter hebben. (een “bofkont”) Wie is Jupiter en wat doet Jupiter...?

Jupiter

Jupiter was de oppergod van de Romeinen, de god van het licht en de stralende hemel. Met name vereerden de Romeinen Jupiter Optimus Maximus, diegene die de meeste hulp biedt, de zeer goede, de zeer machtige. Hij bestuurde niet alleen het heelal, maar ook de wetten en het rijk, en hij openbaarde zijn wil door wondertekens en orakels. Zeus, zoals Jupiter genoemd werd door de Grieken, was de zoon van Kronos en Rhea. Hij was de raadgevende god, de beschermer van de volksvertegenwoordiging en handhaver van de eed. Ook het gezin stond onder zijn hoede; gasten en vreemdelingen stonden onder zijn speciale bescherming.¹

In de traditionele astrologie staat Jupiter bekend als een benefic, de grote weldoener, de gelukbrenger..., straalt jovialiteit uit... etc. Om terug te gaan naar de horoscoop in kwestie: het eerste wat me opviel was een volkomen aspectloze Saturnus. In de traditionele astrologie wordt Saturnus (over het algemeen) aangemerkt als een malefic. Wie/wat was Saturnus in de Oudheid?

Saturnus

Saturnus nu, was de vader van Jupiter. De god van de landbouw, reeds vroeg geïdentificeerd met de Griekse god Kronos. Door Jupiter verjaagd vluchtte hij naar Latium, waar de god Janus hem gastvrij opnam. Hij voerde de landbouw en de wijncultuur in en zijn heerschappij betekende een periode van bloei en ongestoord geluk. Kronos (Saturnus) was in de Griekse theogonie de jongste der Titanen, een zoon van Oeranos en Gaia. Vertoornd jegens haar gemaal omdat hij de Cyclopen naar de onderwereld had verbannen, zoon Gaia op wraak en zette Kronos tegen zijn vader op. Hij overviel Oeranos, ontmande hem en regeerde sindsdien met zijn gemalin Rhea over de wereld, die in deze periode een “gouden eeuw” beleefde. Om te voorkomen dat hij op zijn beurt door de eigen kinderen zou worden verdrongen, verslond Kronos ze terstond na hun geboorte. Alleen de jonge Zeus (Jupiter) werd door de moeder gered. Volwassen geworden kwam Zeus in opstand tegen zijn vader en dwong hem de verslonden kinderen weer uit te braken. De daaropvolgende strijd van Zeus tegen de Titanen die Kronos trouw bleven eindigde in de ondergang van de laatsten. In een latere mythe wordt Kronos door Zeus begenadigd en in de velden der gelukzaligen geplaatst.¹ Het moeten hectische tijden zijn geweest... Saturnus of Kronos is, zoals de naam al aangeeft, ook bekend als “vadertje tijd” en wellicht zorgde hij ervoor dat de gewassen op tijd werden gezaaid en geoogst.

Maar er is meer: de vrouw in kwestie wist al op jonge leeftijd wanneer ze zich zou gaan verlossen, trouwen. Zag eigenlijk, in vogelvlucht, al een deel van haar leven voor zich. (Hier spelen uiteraard andere factoren mee.)

En dan toch die verbazing, waarom lukt het me allemaal zo. Ze stond een blauwe maandag voor de klas, maar het geven van wiskundeonderwijs aan de “ongemotiveerde jeugd” zag ze niet zo zitten en ze stapte over naar het doceren van wiskunde aan volwassenen. Ik ben geneigd wiskunde onder Saturnus te plaatsen. Vormgeven aan, verstoffelijken van, de oorsprong van het Al, dit als tegenhanger van de geestelijke wereld. Tevens heeft deze mevrouw iets met getallen. In feite is ze een meester in het spelen daarmee.

Als iemand vraagt “waarom heb ik toch zoveel voorspoed bij dingen die ik aanpak”, dan klinkt (voor mij) daarachter een bezorgdheid (Saturnus), “heb ik dat nog wel in de hand”, en “blijft het zo”? Ik ben hierover gaan nadenken. In feite ben ik gaan proberen me in te leven, in te voelen in wat Jupiter is en wat Jupiter doet en wat Saturnus is en doet.

Kronos met staf

Jupiter versus Saturnus

Jupiter brengt (behalve een heleboel andere zaken) geluk bij een ongeluk. (Uiteraard mede afhankelijk van andere horoscoopfactoren). Stel, iemand heeft een prachtig geaspecteerde Jupiter. Dit kan bijvoorbeeld zijn: hij rijdt (bijvoorbeeld door weersomstandigheden) zijn auto total loss en stapt ongedeerd uit het wrak, overleeft een vliegtuigcrash, een kaping, “zwijnt” bij een examen, waar hij zich nauwelijks op heeft voorbereid. Laat onnadenkend zijn fiets onafgesloten achter en - oh wat een geluk - hij staat er nog. Wint de lotto, etc. etc.... Het zijn allemaal gelukjes van buitenaf.

Ik kwam tot de conclusie: het is waarschijnlijk niet de Jupiterkracht die hier speelt, maar wellicht die volkomen ongeaspecteerde Saturnus. Dat wil zeggen deze Saturnuskracht is zuiver zichzelf, ontvangt geen enkele kleuring van andere krachten.

De betekenis

Wat betekent een losse Saturnus? Saturnus is, in het kort samengevat, de vormgever, vormt het beendergestel, de huid, de haren etc., de begrenzing: tot hier, en verder mag je niet komen. Hij brengt structuur aan. In de astronomie (en uiteraard de astrologie) is Saturnus de laatst zichtbare planeet (zonder optische hulpmiddelen) in het zonnestelsel. Waar de Maan de aarde omvat, omvat Saturnus de nog zichtbare vormen. Is Saturnus de vormzijde in de stof, Demeter is de vormgever aan de levenszijde. Wordt Jupiter beschouwd als groei, aanpassing, als gelukbrengende planeet enzovoorts, zo is Saturnus onder andere de kracht die ernst verschaft en uiterlijke zekerheid, verantwoordelijkheid en zelfbehoud. Dit inzicht bracht mij tot het volgende.

Mijmeringen over Jupiter/Saturnus

Jupiter is de kracht die maakt dat iets je overkomt (in dit geval “geluk hebben” dus), Saturnus is de kracht waarbij je het zelf moet doen. Je bent zelf je heer en meester. Je moet zelf aan de slag om resultaat te behalen. Tevens is Saturnus ons kleine ikje... De sector waar Saturnus in staat geeft ook het zwaartepunt in iemands horoscoop aan. Een mens bestaat uit diverse ikjes. Als wij hier incarneren is het de bedoeling (lijkt mij) dat we zover mogelijk (in dit leven) tot geestelijke volwassenheid komen. Saturnus brengt het menselijke ik tot een punt. Zich differentiëren van de ander. Slechts vanuit een punt kan de mens zich mededelen (de straal) aan de ander (de omtrek). Het is volwassen worden. Echter, Saturnus is **vorm**, stoffelijke vorm welteverstaan, en dat brengt tevens mee, dat het woord **tijd** eraan verbonden is. (Kronos) Alles wat een stoffelijke vorm heeft is gebonden aan tijd. Vroeg of laat valt de vorm uit elkaar. Dit kan gebeuren van binnenuit of van buitenaf. Zo kan een stoffelijke vorm een mensenleven lang meegaan (de mens zelf bijvoorbeeld) of duizenden jaren (denk aan allerlei archeologische vondsten). Daar in deze horoscoop Saturnus zo’n zuivere vorm aanneemt (totaal ongeaspecteerd door welke andere kracht dan ook), zou je je kunnen voorstellen dat zo iemand zelf meer betrokken is bij, of voeling heeft met, het principe tijd en niet alleen daarmee, maar bijvoorbeeld ook met het vormgeven aan geestelijke principes. Los hiervan moet worden opgemerkt dat een “losse” Saturnus in de geboortehoroscoop wel degelijk ontelbare malen in het leven wordt “aangeraakt” door andere krachten via bijvoorbeeld transits.

Inherent aan tijd is het woord angst of, wat zachter uitgedrukt, bezorgdheid. Saturnus is ook angst, angst voor het onvermijdelijke, angst voor het einde van de vorm. Als Saturnus zich in zo’n pure vorm manifesteert, komt natuurlijk ook het woord angst zich in pure vorm aandienen. Angst voor het verlies van de vorm. Blijft het ik nog wel intact tot het einde der dagen?

Tenslotte

Dit alles is Saturnus als subjectieve kracht. Maar dit is natuurlijk ook afhankelijk van andere horoscoopfactoren. Objectief speelt Saturnus uiteraard ook een rol als heer van een bepaalde sector en plaatsing in sector en teken. Ook kan Saturnus niet alleen verantwoordelijk worden gehouden voor bijvoorbeeld iemands gezondheid of financiële situatie, hoewel mij bekend is dat de dame in kwestie zorgvuldig omgaat met zowel haar gezondheid als haar financiën. In dit artikeltje wil ik me echter beperken tot het subjectieve deel. Het omgaan met de materie, zoals deze mevrouw me

schetste, en dat in de ruimste zin van het woord, moet wel iets specifiek, zuivers en bijzonders zijn. ■

Noot

1. Gustav Schwab, Griekse mythen en sagen, Het Spectrum, Utrecht, 1994, 30° dr.

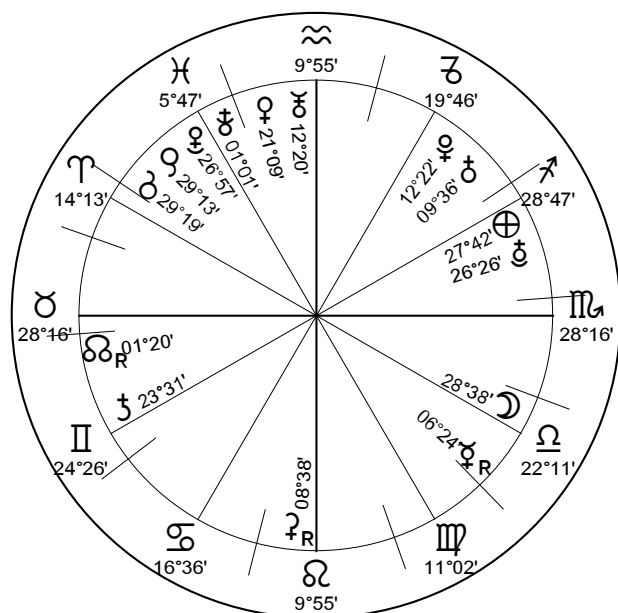

DE TWEEDE GOLFOORLOG IN VOGELVLUCHT

E.I.K. Esser

Op het moment dat ik dit schrijf, 4 april 2003, ligt het Amerikaanse leger circa 15 km voor Bagdad, en bereidt zich voor op wat wordt genoemd het zwaarste gedeelte van de "opdracht". Ik had het geluk de exacte tijd te bemachtigen van het begin van de invasie van Irak, het momen van de eerste raket op Bagdad, en wel uit de pers hier ter plaatse.¹ De formele gegevens zijn dus: 20 maart 2003 te Bagdad om 9.02 Bagdad-tijd, dat is 06.02 GMT. Bagdad ligt op 33°18' NB en 44°30' OL.

Het is moeilijk om objectief te blijven in een land dat overwegend tegen deze oorlog gekant is, maar de horoscoop is wel degelijk objectief, zoals we zullen zien. Het is mijn bedoeling om de figuur slechts summier te belichten via enkele conclusies die tenslotte samenkomen in het pars fortunae, de uiteindelijke afloop van de onderneming.

1. **Het pars staat in zeven, waarop hr. 12 ingaand conjunct loopt alsmede waarop Saturnus een uitgaande oppositie maakt vanuit sector 1:** De strijd heeft geen duidelijke afloop, er is geen overwinnaar aan te wijzen (pars in 7), en bovendien gaat het erg lang duren.¹ (Saturnus)
2. **Taurus ascendant:** wijst op een strijd waarbij de nadruk ligt op materieel overwicht. Bovendien is Taurus rijzend volhardend maar tevens moeizaam voortgaand.
3. **Hr. 9 staat uitgaande oppositie met hr. 12 van sector 1 naar sector 7:** De visie van de Amerikanen, hun strategie en tactiek falen. Dit wordt nog eens extra bevestigd door hr. 5 (de legerleiding) ingaand vierkant hr. 9. Er moeten demoraliserende factoren zijn.
4. **Hr. 2 ingaand vierkant hr. 3:** De logistieke problemen worden veroorzaakt door een al te grote kwetsbaarheid van hun aanvoerlijnen (hr. 3). Dit wordt bevestigd door hr. 8 in 3. (het kernprobleem)
5. **Hr. 8 uitgaande oppositie hr. 11:** Men beweert dat het vermeden wordt om slachtoffers onder de burgerbevolking te maken, maar het dodenaantal stijgt dagelijks. Vlak voor ik dit artikel aan de redactie doorzond, werd bekend gemaakt dat de Coalitie clusterbommen gebruikt die door de VN verboden zijn. De gemaakte vergissingen ("friendly fire") kunnen berusten op technische onvolkomenheden. (Jupiter versus Neptunus) Dit laatste betekent óók dat het optimisme van de Coalitie een illusie is.
6. **Hr. 5 uitgaande oppositie hr. 2 in 5:** De leiding (Rumsfeld) is in conflict inzake de noodzakelijke omvang van het leger te velde. (zie ook punt 3)
7. **De Irakezen (hr. 7) hebben de Maan in 12.** Er staan ons nog (onaangename) verrassingen te wachten, via geheime bedoelingen van Saddam Hoessein. Ik vermoed via een guerillatactiek (Maan in Libra, man tegen man) in Bagdad.

8. **Hr. 12 maakt een ingaand vierkant op hr. 1 in 11:** De strijd wordt bemoeilijkt doordat de Irakezen in zekere zin burgers als menselijke schilden gebruiken. (11) Ën burgers verkleed als soldaten!
9. **Hr. 7 ingaand conjunct op hr. 9 van 7 in 8 (is 2 van 7):** De Irakezen zullen zich vermoedelijk ernstig vergist hebben in hun materiële capaciteiten. (hr. 9 = strategie of tactiek) We kunnen het ook opvatten als **hr. 7 ingaand conjunct op hr. 3 van de Amerikanen:** De berichtgeving omtrent de strijd is niet volgens de werkelijkheid.

Over enkele dagen, weken, of maanden (?) zullen we weten of deze horoscoop gelijk krijgt. ■

Noten (Red.)

1. Tauranga, Nieuw-Zeeland
2. Deze horoscoop is geocentrisch berekend. De meer gangbare topocentrische berekening geeft een uitgaande conjunctie van hr. 12 op het pars te zien.

PLANETENSpraak

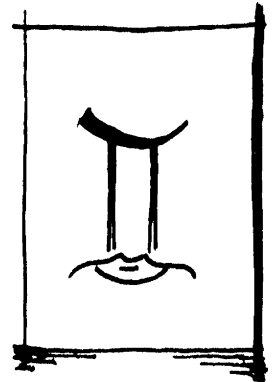
Upageya

We namen afscheid van deze glorieuze winter op de kliffen aan het IJsselmeer:

*onze handgeschulpte oren hoorden duizenden ganzen
oorverdovend gakken op het water aan de
laatste zonovergoten ijsvlakte van deze winter
en het jammerlijk vliegtuig dat ze in een eindeloze
reeks, schijnbaar even vallend, doet opstijgen
en opnieuw landen,
of sommigen krijtend en zonbeschitterd
in v-vorm alvast doet koerszetten naar
noordelijker streken dan deze Zuiderzee,
zagen onze handgeschulpte ogen,
en we zwaaiden ze uit.*

Inmiddels is het voorjaar en tijd om, zoals beloofd, terug te keren naar het onderwerp beeldhouwen. Vreemd voelt dat intussen wel, met zo'n oorlog op de achtergrond, terwijl de kinderen demonstreren waar wij zelf ooit demonstreerden. Tegen oorlog en onderdrukking, ja wie niet? Voor een krachtige en eensgezinde VN, ja natuurlijk! Maar eigenlijk voor de nieuwe mens die nu eens eindelijk gebruik leert maken van een ongeconditioneerd bewustzijn. Met dat doel zijn we zelf overgestapt van demonstreren naar mediteren, want ook daarvoor kun je alleen maar met jezelf beginnen.

Het uitstapje in het winternummer van URANIA naar mijn persoonlijke wederwaardigheden – de eerste rechtszaak is gelukkig goed voor me afgelopen – heeft me ook voor het beeldhouwonderwerp enig aanvullend inzicht opgeleverd. Zo werd me duidelijk hoezeer Apollo, naast Maan, in mijn radix is betrokken bij de vierkantoverbrugging van de voor mij belangrijke beeldhouwoppositie tussen Mars/Saturnus en Demeter. Je zou kunnen zeggen dat ik er, net als bij die kwesties met de overheid, onontkoombaar met hart en ziel, of ziel en zaligheid, bij betrokken ben.

Ook werd me duidelijk dat de late ontdekking van 'mijn' beeldhouwen niet alleen te maken zou kunnen hebben met

de laatbloeiersstand van Apollo in 4, maar ook met het in onderschept teken staan van Mars/Saturnus in 8, als gevolg waarvan er een bijheer 8 is, die ontwikkeld, bewust gemaakt, geïndividualiseerd dient te worden. En dat is bepaald geen bijzaak, zoals ik, abusievelijk, lange tijd heb gedacht, maar iets waarmee je bij herhaling in je leven geconfronteerd wordt totdat het bewust is geworden. Precies met die overheidskwesties en mijn beeldhouwen lijkt die bijheer 8, als enige in mijn tiende sector, van doen te hebben.

Resumerend uitgaande van mijn geboortehoroscoop en van die van levensgezellin Anke, ga ik voorzichtig stellen dat voor het beeldhouwen wat ik doe een Mars/Saturnus-combinatie van basaal belang is, en voor het beeldbouwen wat zij doet een Jupiter/Saturnus-combinatie. In beide gevallen maakt de combinatie deel uit van een in dit verband belangrijke oppositie van sector 2 naar sector 8, of de overbrugging daarvan. Zo'n oversteek van sector 2 naar sector 8 heeft alles te maken met materie waaraan gesleuteld moet worden.

Verder valt dan op dat bij ons beiden zowel Apollo (hart, zelfgevoel, individualiteit) als Maan (ziel, vormster, zelfbeeld/verbeelding, persoonlijkheid) bij deze basiscombinaties staan aangeschakeld per aspect via Saturnus (vorm). Tevens is ons subjectieve beeldend vermogen (Maan) verbonden met Poseidon (herinnering/beeld van het verleden) en Persefone (het visionaire/toekomstbeeld), en zijn beide laatste dus uiteindelijk ook via Saturnus (vorm) bij de basiscombinatie betrokken.

Ook hebben we beiden een oppositie tussen Venus (schoonheid, kunst) en Jupiter (groei, opbouw),

die bij mij door Saturnus (vorm) goed wordt overbrugd en bij ons beiden ook door Mars. Bij mij gebeurt dat laatste driehoek en sextiel, maar bij Anke ingaand vierkant via Jupiter naar Mars, welke dan ook nog ingaand vierkant naar haar Ascendant gaat. Mij lijkt met die twee ingaande vierkanten wel duidelijk waarom Anke het niet in de bouwversie moet zoeken. Wel in de bouwversie dus, want haar Jupiter (opbouw) gaat ingaand driehoek naar Saturnus (vorm) en deze weer uitgaand driehoek naar haar "plastische" Ascendant in Kreeft.

Onze "basisplaneten" Mars, Jupiter en Saturnus staan bij geen van beiden in aardetekens, wat je toch bij verbeelders in de stof wel zou verwachten. Slechts Maan bij mij en Venus bij haar staan respectievelijk in de aardetekens Maagd en Steenbok. Voor het overige zijn we qua karakter typische Water/Lucht- en Water/Vuur-combinaties.

Dit in het subjectplaatje grotendeels ontbreken van het aardse element wordt in het object van Anke's radix m.i. gecompenseerd door een sterke, doorverbonden 1-2-6-10 in de kwaliteit, waarbij heer 10 als laatste in de cyclus niet is doorverbonden met heer 1, maar in sector 2 staat. Waarmee de hele doorverbonden cyclus in sector 2 eindigt en zo het houvast op de materie (stof) a.h.w. verdubbelt. Niet onbelangrijk is m.i. in dat verband ook de zeer sterke, doorverbonden 5-6-7-8 in haar kwantiteit, die dat houvast op de materie nog eens in behoudende zin benadrukt.

In mijn radix kan ik wat het aardse element betreft, naast Maan in Maagd, nog slechts bogen op het aardeteeken Stier op de cusp van de zo belangrijke sector 8 waarin mijn Mars en Saturnus uitgaand conjunct staan. In mijn objectieve cycli is geen compenserend aardse element te vinden, of het zou buiten de officiële cycli om de receptie heer 2 in 9/heer 9 in 2 moeten zijn, die opgevat zou kunnen worden als een sterk materieel (2) voorstellingsvermogen (9), ofwel als een sterke kruisbestuiving van beeld en stof.

Wat onze kwaliteit betreft valt nog te vermelden dat Anke, behalve in de 2-6-10, sterk staat in haar 1-5-9 (doorverbonden, scharnierend om 5), terwijl dat voor mij geldt ten aanzien van de 3-7-11 en als sterkste de 4-8-12 (scharnierend om 8). En tegenover haar dominerende 5-6-7-8 in de kwantiteit staat mijn sterke 1-2-3-4 te pionieren.

In de creativiteit hebben we beiden de 2-5-8-11 als veruit sterkste en meest bepalende cyclus. Zoals al eerder gezegd: we voelen ons beiden geen kunstenaar maar we zijn wel het liefst en vaak in creatieve zin bezig. Het grappige is dat ons beider heren van de sectoren waarin het 'om onszelf draait' en waarom onze sterkste cycli in de kwaliteit draaien – voor Anke 5 (ook heer 1 in 5) en voor mij 8 (ook heer 1 in 8) – in sector 10 staan. Voor Anke timmert dus heer 5 en voor mij (bij-) heer 8, in beide gevallen als enige heer in 10, aan de weg; op bescheiden wijze, hoor, want beide heren 10 (het vermogen om aan die weg te timmeren) staan respectievelijk in 2 en 4 en lopen niet zo soepel naar de Ascendant.

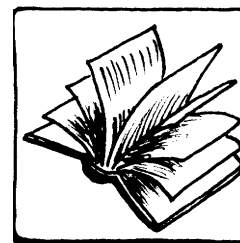
Tot zover de blik in onze eigen beeldhouwkeuken. Volgende keer ga ik, op grond van het nu bij onszelf gevondene, kijken naar de geboortehoroscopen (voorzover mogelijk) van echt bekende/beroemde beeldhouwkunstenaars. Om te beginnen wil ik een poging wagen met Michelangelo en Rodin.

Tenslotte lijkt het me goed in persoonlijke zin te vermelden dat de in het winternummer verhaalde confrontatie met de overheid en de consequenties daarvan niet alleen maar kommer en kwel hebben opgeleverd. Door de noodzakelijke bezinning op mijn transportwerk en de vermindering daarvan is mijn werk wat meer verschoven naar het vertalen (nu ook vanuit het Duits, naast Engels en Fries), deelname aan een kunstdrukproject ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de Provinciale Bibliotheek in Friesland, en het recenseren van boeken, astrologische... Zo zie je maar weer. ■

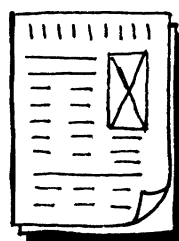

GEBOEKT

Selma Schepel publiceerde onlangs *Enuma elisj*, de eerste Nederlandse vertaling van dit Babylonische scheppingsepos, rechtstreeks vertaald vanuit het spijkerschrift. Het is het verhaal van het ontstaan van de oergoden, en hoe Marduk hemel en aarde creëert en de mensheid schept, opgetekend rond 1100 v. Chr. De tekst werpt licht op tal van passages uit de Bijbel en de Koran. Het boek is uitgegeven bij Ankh-Hermes, is 259 pagina's, gebonden, en kost € 22,50. (ISBN 90-202-1962-6) Voor meer informatie, zie Selma's homepage <http://home.hetnet.nl/~rosalind>. ■

NIEUWS & ACTUALITEITEN

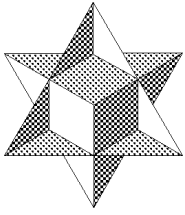

● Lezing over Bach

Op zaterdag 3 mei houdt Kees van Houten voor de NVWOA een lezing over Bach. Hij is medeauteur van het boek *Bach en het getal*, en was docent orgel aan het Utrechts Conservatorium. Verder was hij in het verleden bestuurslid van de WvA. Voor meer informatie (NVWOA) tel. 030 - 261 77 23, of e-mail lexbruin@worldonline.nl.

● Met Astral printen in Windows XP

Wie problemen heeft in XP met printen vanuit het programma Astral, kan proberen bij de eigenschappen van de printer, tabblad "Geavanceerd", deze in te stellen op "Rechtstreeks naar de printer afdrukken". De printer-spooler van XP wordt hiermee omzeild. ■

ADRESSEN WvA

Kern

Bestuur van de WvA

Voorzitter: Dhr. Th. Ram
Secretaris: Mevr. M.T.A. van der Toorn
Penningmeester: Mevr. M. van Nieuwburg-v.d. Horst
Leden: Dhr. I. de Boer
Dhr. U. Elbers
Mevr. M. Heins-v.d. Bruinhorst
Dhr. M.C. ten Noever de Brauw

URANIA

Dhr. I. de Boer

Internet

WvA-secretariaat: stichtingwva@zonnet.nl
URANIA redactie: urania@zonnet.nl
WvA op het Web: <http://home.zonnet.nl/stichtingwva>

Regio's

Algemeen contactpersoon: dhr. U. Elbers

Amstelveen: mevr. J. Stam-Nol, Keizer Karelweg
265, 1181 RD Amstelveen, tel. 020 - 641 89 86

Brabant: dhr. Th. Verwijst, Loo 37, 5388 SB
Nistelrode, tel. 0412 - 611 201

Den Haag: mevr. W. Klein, Parkweg 21 R,
2585 JH, 's-Gravenhage, tel. 070 - 355 66 64

Friesland: mevr. J. Langedijk, 7e Vegelindwarsstraat
3, 8933 DD Leeuwarden, tel. 058 - 212 84 62

Het Gooi: mevr. J.C.M. van der Beek-Zonderland,
Beukenlaan 13, 3762 AE Soest, tel. 035 - 601 09 37

Nijmegen: dhr. J. Geraets, Meyhorst 91-24,
6537 KM Nijmegen, tel. 024 - 345 29 05,
e-mail j.geraets@chello.nl

Utrecht: mevr. R. Camphuijsen, Burg. van Heemstra-
kwartier 95, 3731 TC De Bilt, tel. 030 - 294 19 83,
e-mail emaille_andromeda@yahoo.com

Zeist: mevr. M. Heins-van de Bruinhorst

Stichting Opleidingen Astrologie (STOA)

Administratie: Mevr. B. Moerbeek-Ram
Docent: Dhr. B.B. de Beer
Examens: Dhr. D. van Zwol

Bibliotheek

Mevr. M.T.A. van der Toorn

Adressen

Dhr. B.B. de Beer, Gooioord 168, 1103 CL Amsterdam,
tel. 020 - 699 05 25, e-mail bbdebeer@cybercomm.nl

Dhr. I. de Boer, Oostzeedijk 4b, 3063 BB Rotterdam,
tel./fax 010 - 453 18 76, e-mail ingmardb@zonnet.nl

Dhr. M.C. ten Noever de Brauw,
Prof. Lorentzlaan 85, 3707 HB Zeist,
tel. 030 - 691 57 89, e-mail m.c.t.n.debrauw@wxs.nl

Dhr. U. Elbers (Upageya), Balthasar Beckerstraat 33,
8835 XN Oosterlittens (F), tel. 0517 - 342 394,
fax 0517 - 342 153, e-mail oep.elbers@12move.nl

Mevr. M. Heins-van de Bruinhorst,
Van Ostadelaan 2, 3712 AV Huis ter Heide,
tel. 030 - 693 14 93, e-mail miepheins@wanadoo.nl

Mevr. B. Moerbeek-Ram,
Stroomerlaan 1, 1861 TJ Bergen (NH),
tel. 072 - 589 44 56, e-mail b.moerbeek@planet.nl

Mevr. M. van Nieuwburg-van der Horst,
Radiostraat 74, 1223 BE Hilversum,
tel. 035 - 685 10 75, fax 035 - 642 27 62

Dhr. Th. Ram, Valkeveenselaan 15, 1411 GT
Naarden, tel. 035 - 697 08 02, fax 035 - 683 82 99,
e-mail Ram.Lameris@net.HCC.nl

Mevr. M.T.A. van der Toorn,
Oostzeedijk 4a, 3063 BB Rotterdam,
tel. 010 - 453 27 08, e-mail mvdtoorn@zonnet.nl

Dhr. D. van Zwol, Vierhuisterweg 7, 8919 AH
Leeuwarden, tel. 058 - 266 65 66, e-mail
douwe@vanzwol.org of douwevz@bigfoot.com

Stichting
Opleidingen Astrologie

De Stichting Opleidingen Astrologie verzorgt de uitgave van een vernieuwde schriftelijke cursus astrologie. In 24 lessen wordt u onder begeleiding van vakkundige docenten vertrouwd gemaakt met de achtergronden en de praktische toepassing van astrologische wetmatigheden volgens het WvA-systeem.

Na afronding van de cursus wordt de gelegenheid geboden een aansluitend examen af te leggen, dat eenmaal per jaar wordt afgenomen. Aan de geslaagden wordt het certificaat uitgereikt. Deze cursus verschaft u een degelijke basis voor verdere studie in de astrologie.

Bent u geïnteresseerd en wilt u nadere informatie, dan kunt u zich wenden tot de administratie. Het is mogelijk een proefles aan te vragen.

Administratie: Mevr. B. Moerbeek-Ram
Stroomerlaan 1, 1861 TJ Bergen (NH)
tel. 072 - 589 44 56, e-mail b.moerbeek@planet.nl

BOEKHANDEL

Nieuwe & Antiquarische boeken

Synthese

GROTE VOORRAAD BINNENLANDSE EN BUITENLANDSE
BOEKEN OP HET GEBIED VAN:

Astrologie - Esoterie

Adres: VAN STOCKUM Boekverkopers
Noordeinde 62, 2514 GK DEN HAAG
Telefoon 070 - 346 33 17, fax 070 - 392 38 95
E-mail: noordeinde@vanstockum.nl, website: www.vanstockum.nl